

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Narodna lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četri leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 80

Maribor, dne 15. julija 1910.

Letnik II.

Zaradi slovenščine kaznovan.

Zopet se je zgodil slučaj, ki jasno priča, ka-
ko umejo naše „nepristranske“ oblasti par. 19 osno-
vnih državnih zakonov.

Naš urednik je bil poklican kot priča pred pre-
iskovalnega sodnika dr. Oswatitscha na mariborski
okrožni sodnji. Kakor se v Mariboru splošno prak-
ticira, a koravno se ve, da se ima opraviti s sloven-
sko stranko, tako se je zgodilo tudi v tem slučaju:
dr. Oswatitsch je začel izpraševati stranko nemški.
Naš urednik hoče biti seveda zaslišan slovenski. Dr.
Oswatitsch nato izjavlja, da bo izpraševal nemški,
priča naj pa odgovarja kakor hoče. To seveda naše-
mu uredniku ni zadostovalo in je hotel biti izprašan
v slovenščini.

Dr. Oswatitsch prične listati po nekih zakoni-
kih in se sklicuje na neke ministrske odredbe, po ka-
terih se izprašuje na Koroškem in Spodnjem Stajer-
skem v slovenščini le one stranke, ki nemščine niso
zmožne. Ker pa naš urednik zna nemški, zato ne mo-
re zahtevati, da bi se stavila vprašanja v sloven-
ščini. Naš urednik se seveda ne ukloni in ostane pri
svoji zahtevi. Ker dr. Oswatitsch uvidi, da ne opravi
me, prične groziti s paragrafom 160 kaz. pravn.
reka, ki določa kazen pričam, ki nočejo izpovedati.
Naš urednik mirno odgovori: „Hočem izpovedati,
prosim samo, da se me izpraša slovenski!“ A preis-
kovalni sodnik se za to ne zmeni. Našega urednika
vpraša še parkrat nemški: „Sie verweigern mir die
Aussage“, nakar poda naš urednik ponovno zgorajš-
njo izjavo.

Ker se naš urednik le noče udati, mu dikira
dr. Oswatitsch, opiraje se na zgoraj citirani para-
graf kazen 10 K in še namigne, da se ta kazen stop-
njuje in pride nazadnje naš urednik, ako se ne bo
uklonil, lahko še v šesttedenski zapor.

Tako! Daleč smo prišli v naši ljubi Avstriji.
V okraju, ki je po pretežni večini slovenski, je slo-
vensko zaslišanje provokacija, ki se mora kaznovati.

Ako človek zahteva v takem okraju, da ga iz-

praša sodnik, ki je popolnoma zmožen slovenščine,
slovenski, je to zločin nad enakopravnostjo pravoso-
dja v Avstriji, in se mu ne sme ugoditi. To je ne-
zaslišano. Tako postopanje, ki bije v obraz vsem
določbam par. 19 osnovnih državnih zakonov, mora
razburiti najhladnokrvnejšega človeka in z vsemi si-
lami moramo delati na to, da ga onemogočimo.

Opozarjamo na ta dogodek v prvi vrsti naše
poslance, ki naj zastavijo vse svoje moči, da se take
neznosne, razmere odpravijo. V slovenskih okrajih
naj bi bila naša materinščina pastorka, s katero se
igrajo razni nemško-nacionalni uradniki, to ne sme
biti in se mora spremeniti.

Kriza v celjski liberalni Zadružni zvezi.

Celje, 10. jul. 1910.

Že dve leti opazujemo boj med dvema strujama
v liberalni Zadružni zvezi v Celju, boj med staroli-
beralci, ki stremijo za tem, da ostane Zadružna zve-
za izven strankarskega boja, in med Narodnimi stran-
karji, koji hočejo Zadružno zvezo izrabi v svoje po-
litične namene, izrabi njena sredstva v podporo
strankarskih časopisov. Zastopniki stare struje so:
dr. Josip Sernec, dr. Brenčič, dr. Jurtela, Ivan La-
pajne, Fr. Jošt, župnika Vodusek in Erjavec, med
starimi in mladimi plava dr. Rosina, Narodna stran-
ka pa je v ta boj poslala vse svoje generale in vodi-
telje: dr. Kukovca, dr. Kalana, dr. Božiča, propad-
lega kandidata Goričana, vse uradnike in učitelje, s
kratka vse, kar se pripada Narodni stranki. Prvi
spopad med starimi in mladimi je bil na letošnjem ob-
čnem zboru. Starini so podlegli, mladini dobili dav-
no zaželeno vodstvo v roke. Radovedni smo, če bo-
do mladini tudi pri Zadružni zvezi odpisali polovico
deležev, kakor so to storili pri Zvezi slovenskih po-
sojilnic, katero organizacijo tako proslavlja „Narod-
ni Dnevnik“. Posledica propada starih je bil izstop
iz posojilnic, izstop dolgoletnega ravnatelja Fr. Jo-
šta in velika nezadovoljnost med starimi posojilnica-
mi, katerih večje število namerava odstopiti. Kake
razmere morajo vladati v Zadružni zvezi in Narod-
ni stranki, lahko vsak ugane, če pomisli, da je iz-
stopil iz službe ravnatelj Jošt, ki je bil ustanovitelj
stranke, njen podpornik — o mnogih uslugah lahko
poroča „Narodni Dnevnik“ —; gospod Jošt je goto-

vo spoznal hinavščino, neokritosrčnost in brezna-
čelnost v politični in nepolitični organizaciji. Narod-
ne stranke, gotovo pa tudi uvidel pogubonosno delo-
vanje „kronprinca“, kateri se ima njemu zahvaliti za
— svoj kruh. Vsled zmage na občnem zboru niso ve-
deli Narodni strankarji, kaj bi storili iz samega ve-
selja. Neizogibni Stibler je v Ljubljani sklepal po-
bratimstvo s svobodomiselnno zadružno organizacijo,
govoril kakor bi bil on predsednik Zadružne zveze.
To postopanje je opravičeno razkačilo stare in pov-
zročilo — odstop predsednika dr. Rosine.

Ta odstop pa je čudovito vplival na zmage pi-
jane Narodne strankarje. Sam dr. Kukovec je pose-
gel vmes, da reši, kar se še rešiti da. Po celem sve-
tu pošilja dolga, gostobesedna pisma, v katerih roti
in zaklinja bratce v liberalizmu, naj preprečijo iz-
stope posojilnic in — seveda po ovinkih — omenja iz-
stop dr. Rosine in Fr. Jošta. Narodna stranka se
naenkrat zaveda napak, katere je storila, zaveda se
položaja, v katerega je zabredla s svojo — gospodar-
sko politiko.

Radovedni smo, kaj bodo k temu rekle posojil-
nice v Vojniku, Trbovljah, Celju, Vitanju, Konjicah,
Vranskem, Ptuj, Ormožu, Brežicah, Mariboru, ka-
tere vzdržujejo celjsko liberalno zvezo, plačujejo ti-
sočake in tisočake vsako leto, v zahvalo za to — pa
se jim odpisujejo deleži Zveze slovenskih posojilnic,
matere sedanje zveze, in delniške pivovarne, podje-
tij, katera je prav toplo priporočala liberalna Zadr.
zveza. Vse članice celjske zveze so lahko prepričane,
da se bo pri teh dveh podjetjih tako dolgo odpisova-
lo, dokler bo še kaj, potem pride — kaj drugega na
vrsto.

Kdor še sedaj, ko sta izstopila iz liberalne Za-
družne zveze gospoda dr. Rosina in Fr. Jošt, ostane
pri tej zvezi, ta ne pojmi položaja in še hoče nade-
lje služiti — v izkoriščanje in zasmeh Narodni stran-
ki, koje filijalka je Zadružna zveza v Celju.

Starin.

Vsepovsod hočejo kulturni boj.

Sedanji kulturni razvoj je brezverskemu svobo-
domiselnstvu in framasonstvu silno neljub. Učenci do-
broznanih francoskih protikatoliških bojnikov bi
radi sledili povsod svojim učiteljem ter vkovali kato-
liško cerkev kakor hitro mogoče v verige raznih ate-
ističnih framasonskih lož. Ti ljudje ne morejo pričati
kati trenutka, ki bi zadal tako osovraženemu katoli-

stle. Ako bodo tedaj cene padle, plača kupec prodaj-
alcu le razliko, ki je nastala med prejšnjo in med
zdajšnjo ceno. Ako so pa cene poskočile, plača pro-
dajalec kupecu razliko med zdajšnjo višjo ceno in po-
prejšnjo.

Posebno živo se tirajo diferencialne kupčije na
efektni borzi, ki se razvijajo na isti način, kakor na
borzah za blago. Ako prodaja A za 10.000 K sto-
kronskih delnic kake delniške družbe, bo plačal ob
pogodenem času to razliko med pogodeno ceno in ce-
no teh delnic ob času izpolnitve. Ako jih je prodal
po 98 K in do 1. marca na primer vsak delnica po-
skoči za 50 v, ne bo izročil delnic, ampak le 50 K
razlike.

Zato se razdelijo na efektnih borzah špekulanti
v dva tabora. Prvi špekulirajo, da bo tečaj papirja
rastel, torej špekulirajo na povišanje tečaja (a la
hausse), to so hosisti; a drugi, da bo tečaj padal (a
la baisse), to so besisti. Vse osebe, ki na borzi špe-
kulirajo a la baisse, zovejo se tudi kontremineri. Ho-
siste imenujejo na Angleškem bike, besiste pa med-
vede. Vsakemu je na tem, da ne zgubi, hosistu, da
tečaj raste, besistu da tečaj pade. Ako se je varal v
upanju, zgubi eden ali drugi.

Zato so pa tudi kupčije borz ne na določen čas
in diferencialne kupčije postale sredstvo najgrše
špekulacije. Kajti vsak borzijanec hoče da pridobi,
in zato mu ni vse eno, kako bode tečaj čez nekaj ča-
sa. Ena vrsta bode delala na to, da se tečaj umetno
povzdigne, druga da pade. In hiter, moden promet
je kakor nalašč za te špekulante; kajti na razpolago
so jim telegrafi in telefoni, papir in zlasti brez-
vestni časnikarji in agenti. Kajti za denar lahko do-
sežejo borzijanci, kar hočejo. Taka gonja na borzi se
imenuje Börsenmanöver.

PODLISTEK.

Borza.

Predaval v S. K. S. Z. v Ljubljani cand. iur. Ogrisek.
(Dalje.)

Kdor hoče pa kupčevati z delnicami, gre na
borzo in kupi delnice tega ali onega podjetja. Čim
bolj se podjetja rentirajo in čim več kapitalistov ho-
če naložiti svoj kapital v tem ali onem podjetju, tem
bolj raste njih cena. V nasprotnem slučaju pa pada.
Podobno se razvija borzna kupčija tudi pri drugih
vrednostnih papirjih.

Pri vseh borzah pa lahko opazujemo (sledede
glavne vrste kupčij. Najnaravnejša in najpodobnejša
navadni kupčiji je takozvana dnevna kupčija. Tukaj
sklepata dva borzijanca kupčijo pod pogojem, da se
tako po pogodeni ceni ali pa vsaj sledečega dne iz-
polni pogodba, to je, da se na eni strani izroči kup-
ljeno blago, na drugi strani pa plača pogodena cena.

Druga vrsta je kupčija na pogodeni čas. Pri
taki kupčiji kupec ne zahteva takoj kupljenega blaga,
ampak prodajalec se zaveže pogodbo izpolniti še le
čez mesec dni ali pa poprej ali pozneje. Trgovec A.
se na primer pogodi s trgovcem B., da mu hoče 100
hl pšenice izročiti do 1. oktobra l. l. Mogoče se on v
tem času, ko pogodbo sklene, nima niti zrna pšenice
v skladišču, toda zna pa, kje mu je do tega časa mo-
goče, toliko količino žita nakupiti.

Take kupčije vplivajo na ceno blaga v toliko,
da zabranijo nepričakovano in momentano razliko
med cenami različnih časov. Cena blaga tako ostaja
skozi dalje časa na isti višini ali pa pada polagoma,

ker vsak kupec in prodajalec se pri sklepanju takih
kupčij ne bo oziral le na ceno dneva pogodbe, ampak
tudi na ceno, ki bo se pokazala najbrž za časa, iz-
polnitve pogodbe.

Poštene kupčije take vrste bi same na sebi še
ne bile tako slabe, ampak v gotovih slučajih se celo
dobro, da ljudje ne živijo vedno v negotovosti in v
strahu, da bo mogoče cena naenkrat tako poskočila,
da ji ne bode mogoče več ničesar kupiti, oziroma ta-
ko padla, da nebo mogoče ničesar prodati.

In take kupčije se ne sklepajo samo z blagom,
ampak istotako tudi z vrednostnimi papirji. Med tem,
ko pri prvi kupčiji prodajalec prodaja gotovo količi-
no blaga, prodaja v drugem slučaju določene vrste
menic, delnic in drugih vrednostnih papirjev, katere
pa še-le izroči po preteku pogodbenega časa.

Otod so nastale takozvane diferencialne kup-
čije. Te se razlikujejo od kupčije na določen čas v
toliko, da niti prodajalec niti kupec ne misli na to,
da bi se pogodba v resnici izpolnila, ampak oba se
zadovoljujeta s tem, da se ob določenem času plača
le razlika med ceno, ko je bila pogodba sklenjena in
ob času, ko se pogodba mora izpolniti.

Kupčija na določen čas je torej realna, to je,
tu se nekaj v resnici kupi in proda, med tem ko pri
diferencialni kupčiji nihče ne misli, da se v resnici
izpolni pogodba, ampak obema je le ležeče na ceni,
ki bo nastala na borzi za pogodbeno blago ali vred-
nostne papirje ob dogovorjenem času.

Na primer žitni trgovec z Gradca kupi na du-
najski žitni borzi z dunajskim žitnim trgovcem 1000
hl pšenice 1. sept. 1910, katere pogodba se naj iz-
polni 1. febr. 1911. Prodajalec bo upal, da bodo cene
do 1. febr. 1911 padle, kupec pa misli, da bodo ra-

cizmu smrtni udarec in bi oni lažje pomirili vest, ki jih sedaj potom katoliške cerkve še vedno večkrat drami in neprijetno dirne. Zato jim je silno neprijetno, da je izdal sedanji sveti oče geslo: „Pomlajenje v Kristusu.“ Še bolj težko jim pade, ker vidi, da so te besede zadele v živo in rode že mnogo sčlov. Vsako malo in nepomembno priliko poskušajo izrabiti, ker bi radi prej stopili v odločilno bitko z katoliškim verskim prepričanjem, kakor bi se to pomladilo in okrepilo. To svobodomiselno početje opazujemo lahko na vseh koncih in krajih.

Na Španskem je sedaj kulturno-bojno razpoloženje najizrazitejše. Sedanje liberalno ministrstvo Canalejas je napovedalo in že započelo najhujši proticerkveni boj. Povsod se liberalcem, v prvi vrsti njihovim glavnim priganjačem, judom, najbolj cede sline po cerkvenem premoženju, od katerega si obetajo največjih dobičkov. Zato vidimo skoro povsod enaki začetek kulturnega boja: preganjati se začne samostane, kojih premoženje naj bi napolnilo nenasitne judovske malhe. Tak začetek vidimo tudi v Španiji, kjer se je pričelo divjati proti katoliškim samostanom.

Kakšen bo konec tega boja na Španskem, se še ne da reči. Canalejas se mora opirati na republikance, liberalce in socialiste. To so silno nezanesljivi elementi, ki svoje stališče hitro spreminjajo ter lahko postanejo vladarski hiši (še usodepolnega pomena). Pri vsem tem ne smemo prezreti, da je kralj Alfonz XIII. po svoji poroki s protestantovsko princezino batenbersko prišel v neko ozračje, ki je silno nevarno. Vplivi se že poznajo. Ni še dolgo od tega, ko se je Alfonz XIII. izrazil: „Sem katolik,“ a nisem klerikalec. Taka fraza je pri sedanjih razmerah, ko je vsakemu dalekovidnejšemu človeku jasno, da boj ne velja toliko klerikalizmu, ter mora služiti ta pojem samo za pretvezo, ampak da velja boj v prvi vrsti katolicizmu, zelo sumljiva.

Bržkone izvira iz te spremembe merodajnih faktorjev zmagonosna samozavest proticerkvenih agitatorjev. Pred nekaj dnevi je bilo v Mariboru predavanje, na katerem je govoril dunajski anarhist Großmann o Ferrerju in moderni šoli. Predavatelj je prostodušno povedal, da je vse socialistično, strokovno in organizatorično delo na Španskem ateistično. Pateitično je pozival frazarski govornik navzoče k popolnemu odpadu od Boga, ker s smrtjo mine vse in se povrne prah k prahu. Zasmehoval je naše svobodomiselnice in socialiste, ki se tako boje odločnega koraka in še vedno stoje kolikor toliko pod vplivom vernosti. Takega odkritega označenja pravih namenov sedanjega kulturnega boja na Španskem bi gotovo ne bili čuli, če bi vodilni krogi take ideje perhorrescerali.

Akoravno imajo brezverskijunaki na Španskem mnogo vplivne zaslombe, vendar niso katoliki vrgli puške v koruzo, ampak so pripravljeni na odločen odpor. Katoliški škofi so vestno organizirali katoliško ljudstvo. Na temelju modernih krščansko-socialnih principov so izvedli podrobno organizacijo po vseh farah. In ta falanga, ki jo vodijo združeni škofi, tvori skoro nepremagljivo četo, ob kateri si bodo razbili kulturno-bojni petelini marsikajero razgreto butico.

Prve pojave kulturnega boja, akoravno še boječe in tajne, opazamo tudi že v Italiji. Povzročilo jih je školsko vprašanje, ki je bilo dosedaj res zelo pomanjkljivo. Na Italijanskem, ki se tako rado ponaša a svojo tisočletno kulturo, je sedaj toliko analfabetov, kakor v najbolj zapuščenih neevropskih državah. Toda s preosnovno šolskega zakona se je hotelo tudi nekoliko vdariti po katolikih. Vse ugodnosti, ki je nudil katolikom dosedanj školski zakon, so odpravili. Na njih mesto so pa prišla določila, ki izročajo

Lahko pa tiče vzrok, da se kurzi spremenijo tudi v resničnih okoliščinah, zlasti v slabih ali bolj-ših razmerah, ki se vedno izkoriščajo od borzijancev. Kadar je uima pokončala velik del poljskih pridelkov, je popolnoma naravno, da cene poljskim pridelkom poskočijo, ker se je bati, da bo pridelkov primalo in bo treba torej naravno z dražimi cenami omejiti konzum.

Popolnoma nenaravno pa je, da borzijanci, ki še imajo mogoče v svojih skladiščih žita neprimerno veliko, kriče med svet, da žita ni niti v skladiščih in niti ni upati na njega pri letošnji žetvi, samo da svoje žito zelo drago prodajajo.

Da, v gotovem slučaju, ako je božji blagoslov blagodejno pomnožil pridelke, je naravno, da cene vsled tega padejo in omogočijo širši in večji konzum pridelkov. Kajti delavec, ki ima določeno plačo, si je mogel ob slabih časih kupiti na mesec k večjemu do 20 kg moke, bode zamogel sedaj, ko je moka cenejša, kupiti toliko več. In med tem ob dragih mesnih cenah zamore le omejen krog ljudi kupovati meso in le v mali množini, se krog odjemalcev takoj razširi, ako je mesa na trgu več in ga morajo tudi ceneje prodajati, ako ga hočejo sploh prodati.

Težje razumljivo pa je seveda, da je cena živil skoro vedno jednaka, dasiravno so tu ali tam zelo dobre letine. To pa izvira večinoma iz borze.

Tudi za časa politične napetosti se kurzi spremenijo, na primer ko se pripravlja država na vojsko, ki preti vsaki čas izbruhniti, navadno kurzi živil rastejo. To v toliko vpliva dobro, da ljudje preveč ne konsumirajo, ker ne bi računali na vse mogoče stiske vsled vojske. Toda kdo si kova pri taki stvari bogat denar? Le borzijanci, ki zamorejo zdaj

šolo popolnoma v oblast gotovih radikalno-liberalnih elementov. Kulturno-bojno razpoloženje je sicer tu, a ni zelo verjetno, da bi se nadalje podžigalo, ker je velika večina italijanske zbornice proti kulturnemu boju.

A ne le tuje države, tudi naša ljuba Avstro-Ogrska pokaže vsake toliko časa svoje, boljše rečeno gotovih fanatikov, hrepenenje po kulturnem boju.

Na Ogrskem je proticerkveno gibanje v polnem teku. Vse, kar svobodomiselno misli in kela, divja. In kaj se je zgodilo? Kaloški škof Varosy je proglasil v pastirskem listu boromejsko encikliko. Napravil je to, predno je započel na Nemškem znani, iz političnih tendenc inscenirani protikatoliški rumel. S tem gotovo ni kršil ne cerkvenih in ne državnih postav. A kaj to briga judovsko časopisje, ki hoče imeti svojo pretvezo, da lahko začne protiversko gonjo.

Sicer bodo ti krogi doživeli najbrže grozovit fiasko. Grof Khuen je že izjavil, da je prepričan, da se to priobčenje ni zgodilo z namenom žaliti kako konfesijo, in zbornica je vzela za odgovor na znanje. Pričakovati pa vendar moramo, da framasoni, ki imajo sedaj na Ogrskem odločilno besedo, še ne bodo odnehali in bodo potem svojega časopisja v nemali in podžigalji strasti še v naprej. Ker bi se zdelo mogoče grofu Khuenu politično-primerno odvrniti s kulturnim bojem pozornost od radikalnih mažarskih zahtev, ni popolnoma izključeno, da ne bo završel na Ogrskem kulturni boj.

Kakor povsod mora pricapljati tudi pri tem vprašanju nazadnje še Avstrija na dan. V dunajskem škofijskem listu je izšla boromejska enciklika in radi tega rolni in se peni vse svobodomiselno in judovsko časopisje. Da popolnoma neopravičeno in po nepotrebnem, je umevno za vsakega, ki le nekoliko pozna nesramno podlost brezverskega liberalizma. Katoliški škof ima vendar pravico, da sme priobčiti v škofijskem listu papeževo encikliko v latinskem originalu. Posebno pa je to njegova dolžnost v takih slučajih, kakor je sedanji, ko se je tako tendenciozno izrabljalo in skvarjalo papežev besede, in rabi duhovnik avtentičen vir. Nad takim priobčenjem se zgražajo samo ljudje, ki hočejo kulturni boj za vsako ceno in bi radi pahnili cerkev nazaj v katakombe. Za vsakega poštenega človeka je bila za deva glede boromejske enciklike po res lojalnih in kulturnih pojasnilih svete stolice popolnoma poravnana in ga več ne vznemirja. Judovski škofji imajo drugačno živčevje, zato jim tudi ne zamerimo tako hudo, ker jih bo itak že blamaža, ki jo bodo doživeli, zadostno potlačila.

Slovenska Straža.

Še vedno nam dohajajo poročila o ustanovnih občnih zborih podružnic „Slovenske Straže.“ Vedno bolj postaja jasno, s kakim navdušenjem in s kakim veseljem se je oprijelo slovensko ljudstvo našega obrambnega dela.

Na drugem mestu prinašamo poročilo o gibanju na Koroškem.

Iz Štajerskega smo dobili dosedaj pa še naslednje:

Sv. Lovrenc na Drav. polju.

Pri nas je bil v nedeljo dne 10. t. m. mnogo-brojno obiskan ustanovni shod „Slovenske Straže.“ Zanimivo in navduševalno sta govorila gospod deželni poslanec Ozmeč in gospod Melhior Zorko.

Prav primerne in dobro prednašane so bile tudi deklaracije „Pozdrav Slovenski Straži“ in „Sv. Ciril in Metod na Slovenskem“, ki so jih predavale

drago živila prodajati, ljudstvo pa mora drago kupovati; še celo navadno potem, ko je nevarnost vojske minula, ne more kmalu kupovati po nižjih cenah.

Vendar pa borze kot take, ako bi se delalo s poštenjem, ne bi mogli obsoditi, kakor ne smemo obsoditi tudi druge trge. Kajti na borzi se sestajajo ljudje, ki so trgovsko izobraženi in bi lahko s poštenimi sredstvi zabranili, da cene preko mere ne poskočijo, oziroma padejo, in da ljudstvo ne občuti prehudo razliko med cenami, ki bi sicer lahko nastala.

Gotovo pa nikakor ne more nihče odobravati, da služi borza nekaterim le kot ugodno mesto za špekulacije. Špekulacija v gotovih merah je celo koristna, ako se kupuje, kadar so cene nizke, in prodaja, kadar cene poskočijo, ker se prepreči, da se blago prekomerno ne potrosi, a ko blago že manjkuje, cena previsoko ne zraste.

Tudi takozvana arbitraža je zelo koristna, da cena na eni strani preveč ne poskoči, a na drugi preveč ne pade. Kajti ravno nerazvita arbitraža vsled pomanjkanja ugodnih prometnih zvez so bile v prejšnjih časih mnogokrat vzrok nepotrebne lakote in draginje. Z arbitražo pa se izjednačuje cena tudi v velikih daljavah seveda ne docela, ampak vsaj do naravne meje transportnih stroškov.

Tako špekulacijo uganja vsakdo, ki se količkej spozna na trg in ima količkej prodati.

Med arbitražo in špekulacijo je precejšen razloček. Kajti kdor blago prodaja na dražjem trgu in kupuje na cenejem, ve veliko zanesljivejše, da bodo cene take ali take, kdor pa špekulira, računa na bodočnost, torej na nekaj negotovega. Arbitraža bi se lahko imenovala torej tudi špekulacija o prostoru, špekulacija kot taka pa špekulacija o času.

mladenke Tončka Mlakar, Trezika Hazenmali, Cilka Mustafa in mladeniča Tone Rogač in Tine Medved.

Tudi navduševalne pesmi domačega pevskega zbora so pripomogle, da se je takoj priglasilo k podružnici nad 50 udov, katerim se še gotovo pridruži več drugih.

Predlagal se je sledeči odbor: gospod deželni poslanec Ozmeč, predsednik; gospod Martin Napast, kmet v Pleteljah, blagajnik; gospod Alojz Sagaj, tajnik; Melhior Zorko, odbornik.

Hajdin.

Dne 10. julija se je pokazala tudi zavednost Hajdinčanov.

Po večernicah se je zbralo lepo število občinstva v društvenem prostoru; posebno je bila zastopana mladina, kar nam daje zavest, da se začenja tudi tu pri nas mladina narodno gibanje.

Podpredsednik bralnega društva gospod Štruncelj pozdravi navzoče.

Častiti gospod kaplan so nam potem v svojem navdušenem govoru orisali življenje in delovanje sv. Cirila in Metoda, in so nas navduševali za narodno-obrambno delo.

Nato je prevzel besedo gospod Brenčič iz Spulje in nas je vspodbujal za „Slovensko Stražo.“

Prečastiti gospod župnik nam je potem razložil težavno stanje naših bratov ob meji in razširjanje za Slovence tako pogubonosnega protestantizma.

Ustanovila se je podružnica „Slovenske Straže“, h kateri je pristopilo 50 članov.

Vsa hvala gre tudi našim vrlim tamburašem in pevcem, ki so nas tako krasno zabavali.

Politični pregled.

Avstrijski prestolonaslednik obišče črnogorskega kneza.

„Oesterreichische Rundschau“ poroča, da pride avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand na Cettinje povodom jubileja kneza Nikite temu osebno čestitat. To poročilo se pa oficijelnim potom dosedaj še ne potrjuje.

Nemčija.

Nemčija bo v kratkem utrdila vse otoke Severnega morja od nizozemske meje do Jütlanda iz strahu — pred Angleži.

Mažarska propaganda na Hrvaškem.

V Osjeku izhajajoči mažarski list „Szlavoniai magyar ujsag“ se bavi v nekem svojem članku z mažarskimi šolami, katere vzdržujejo državne železnice na Hrvaškem.

Po oficijelni statistiki je na teh šolah 3584 otrok, in sicer v Osjeku 559, Zagrebu 449, Vinkovcih 430, Brodu 413, Našicah 391, Mitrovici 310, Dalju 246, Rumi 238, Indiji 222, Zemunu 202, Komorski Moravici 83 in v Pleternici 41.

Na teh 12 šolah poučuje skoro 100 učnih moči. Če vpoštevamo še šole, katere vzdržuje mažarsko društvo „Julian“, tedaj lahko spoznamo, kako se na Hrvaškem in v Slavoniji hrvaška deca intenzivno raznaroduje.

Zarota na Japonskem.

Iz Tokio poročajo:

Tukaj so odkrili zaroto, obstoječo iz več članov, ki si je dala nalog, da umori Mikada, vse člane cesarske rodbine in višje dostojanstvenike.

Povzročitelj te zarote je neki delavec v mornarskem arzenalu. Ko so preiskali njegovo stanovanje, so našli tam mnogo bomb.

Špekulacija kot taka je gotovo tudi v poštenu meri koristna iz prej navedenih ozirov in nikdo ne bo zameril špekulantu, ako prišpekulira primeren zaslužek s trudom in rizikom. Drugače je pa seveda, ako trgovina ni njegov posel, ampak le špekulacija; to seveda ni več trgovina, ampak navadna hazardna igra.

Borza omogoča, da dobijo tudi vrednostni papirji stalno vrednost in da lahko glavničar zna, v katere vrednostne papirje da lahko plodonosno vloži svoj kapital. Na borzi se dandanes zrcali razvoj kredita, podjetja, finančnega stanja države, splošne gospodarske razmere, da celo politični odnosi posameznih držav.

Na drugi strani pa pohlepnost in dobičkaželjnost navadno prelevi borzo v tekališče najgrših strastij. Zlasti se to dogaja pri kupčijah (terminskih) na določen čas, osobito pri diferencijalnih kupčijah. — Kajti ako kupuje človeče po 1000 hl žita, ki nima niti 1000 v žepu, ampak špekulira le na to, da bo tečaj zrasel in bo za dražjo ceno blago prodal drugemu, dobiček pa vtaknil v žep, ali pa da mu bo prodajalec plačal le razliko, to pač ni nobena trgovina, ampak navadna hazardna igra, oziromaj še slabše, ker si z vsemi sredstvi pomagajo samo, da vplivajo na kurz.

Ravno tako je naravnost nesramno, da prodaja kdo 1000 hl pšenice, ki nima niti zrna žita doma, ali da prodaja človeče za 10.000 K menic, ki nima niti jednega komada. Ta človek niti ne sanja o tem, da bo res izpolnil pogodbo, ampak računa le na ugoden tečaj.

(Najle prihodnja)

Železnica Donava—Jadr. morje.

Belgradski listi poročajo po oficijelnih poročilih, da sta se turška in srbska vlada dogovorili, da se začne graditi železnica Donava—Jadr. morje leta 1915.

Avstrijska mornarica.

„Italijanska mornarska revija“, glasilo italijanskega mornarskega ministrstva, poroča glede bodoče avstrijske mornarice sledeče:

Avstrija zgradi za sedaj 4 dreadnoughte, in sicer dva v Trstu, enega v Pulju in enega na Reki. S „Stabilimento tecnico“ v Trstu je avstrijska vlada sklenila pogodbo, glasom katere bo tržaški „Stabilimento tecnico“ ta dva dreadnoughta gradil na svoje stroške in jih potem, kadar zbornica in delegacije dovolijo za to potreben kredit, prodal avstro-ogrski mornarici.

V nasprotnem slučaju pa, namreč ako vlada ne dobi za to potrebnega kredita, / proda „Stabilimento tecnico“ ti dve ladiji kaki drugi državi. Spustitev prvega dreadnoughta v morje se pričakuje začetkom l. 1911, drugega pa v letu 1913.

Srbski prestolonaslednik na Rumunskem.

Srbski prestolonaslednik Aleksander bo obiskal koncem tega meseca v letni rezidenci Sinaia rumunsko kraljico in posetil tudi kralja v Bukareštu.

Socialno zavarovanje.

Dne 13. t. m. je pododsek socialnozavarovalnega odseka rešil pred vsem paragrafe 61 do 65, ki govore o upravi bolniških blagajn. Po paragrafu 64 bodo imeli volilno pravico vsi zavarovanci, ki so dopolnili 20 let. Pododsek je odobril tudi načelo propornih volitev. Rešili so tudi vprašanje o zastopstvu delodajalcev.

Po kratki razpravi je pododsek tudi odobril paragrafe 66 do 71, ki govore o finančni upravi okrajnih bolniških blagajn. Stopnjevanje prispevkov po spolu se je odklonilo, dovolilo se je pa, da se prispevki prostovoljnih članov določijo po starosti.

Končno se je priznala bolniškim blagajnam pravica, da smejo v soglasju z vlado brez omejitve nakupiti realitete za zgradbo zdravilišč in zavodov za rekonvalescente.

Grunewaldska slavnost.

Včeraj dne 14. t. m. so začeli Poljaki slaviti 500letnice zmage Poljakov nad nemškim viteškim redom pri Grunewaldu.

Toda to slavlje ni velikega pomena le za Poljake, ki so ubranili svojo grudo pred nemško grabelživostjo, temveč pomenja velik zgodovinski dogodek za vse Slovansvo.

Ta vojska je važen dogodek v velikem boju med slovansvom in nemštvom. V Jagjelonovi armadi so se borili vsi severni Slovani na strani Poljakov ter s skupnimi močmi premagali Nemce.

Tudi danes ni še ta boj med Slovani in Nemci končan. Hujši in ljutejši je nego prej.

Od vseh strani bodo prihili Slovani, da proslave s Poljaki ta velevažen dogodek. In vseh Slovanov želja je, da bi Poljaki prav spoznali ta velepomembni dan in da bi pozabili spričo velikih splošnih slovanskih interesov na morebitne difference. Od Poljakov je odvisno, da se ustvari v parlamentu krepka slovanska solidarnost, zoper katero bo vsaka neslovanska vlada nemogoča.

Romanje.

Romanje k Mariji Pomagaj na Brezje bode tudi letos priredila Kršč. socialna zveza. Da nas ne bode naenkrat preveč na Brezju, kakor lani, zato gre posebni vlak iz Celja dne 25. julija, iz Brežic pa dne 26. julija.

Romarski vlak iz Celja v Otoče in nazaj iz Lesce v Celje vozi v ponedeljek, dne 25. julija po sledečem redu in za sledeče cene:

Cena: III. razred. II. razred.					
Celje	ob	8. uri	zjut.	K 6:80	K 10:80.
Laško	"	8. " 14 min.	"	" 6:50	" 9:80.
Rimske Topl.	"	8. " 24 "	"	" 6:50	" 9:80.
Zidanmost	"	8. " 39 "	"	" 6:—	" 8:80.
Hrastnik	"	8. " 52 "	"	" 5:70	" 8:30.
Trbovlje	"	9. " 01 "	"	" 5:70	" 8:30.
Otoče	"	11. " 52 "	"	"	"

Nazaj se peljemo dne 26. julija. Vlak gre iz postaje Lesce in bo sprejel romarje tudi na postaji Otoče. Iz Lesce gre vlak ob polnih popoldne, iz Otoč pa ob tričetrt na eno ter pride nazaj v Celje ob 5. uri popoldne, tako, da se romarji takoj odpeljejo v Savinsko dolino in pa proti Mariboru.

Cene so letos višje, kakor lani, ker je državna železnica za osebo zvišala ceno za 40 vin.

Čč. gg. dušne pastirje prosimo, naj blagohotno opozorijo ljudi na to romanje, ter naj bodo tako dobri, da zberejo denar in kolikor mogoče skupno naročijo karte. Odštejejo naj si stroške takoj.

Vsak romar lahko obiše, ako hoče, tudi Bled. Po obiskovalce Bleda pride vlak v Lesce in ni treba za to nič doplačati.

Karte za vlak iz Celja se naročijo edino-le pod naslovom: **Romarski odbor v Mariboru**, Grajska ulica 2.

Denar in naročila za karte je treba poslati najpozneje do 19. julija.

V Mariboru se karte za ta vlak osebno lahko kupijo v Cirilovi tiskarni.

Na vlaku in na postaji na dan odhoda vlaka ne dobi nihče več karte, zato se naj karte pravočasno naroče.

Romarski vlak iz Brežic na Brezje in nazaj iz Lesce v Brežice vozi v torek, dne 26. julija po naslednjem voznem redu in cenah:

Cena: III. razred. II. razred.					
Brežice	ob	7. uri 15 min.	zjut.	K 7:40	K 11:30.
Videm	"	7. " 29 "	"	" 7:20	" 11:—.
Rajhenburg	"	7. " 37 "	"	" 7:20	" 11:—.
Sevnica	"	7. " 56 "	"	" 7:—	" 10:50.
Otoče	"	11. " 31 "	"	"	"

Nazaj gre vlak dne 27. julija, in sicer iz postaje Lesce ob 3. uri popoldne, iz Otoč ob 3. uri 15 minut, in pride v Brežice ob 7. uri 38 minut zvečer.

Cene so višje od lani, ker je državna železnica zvišala za osebo ceno za 40 vin.

Vsak romar gre lahko na Bled, ako hoče. Po obiskovalce Bleda pride vlak v Lesce in ni za to treba nič več doplačati.

Karte se naročajo edino-le pod naslovom:

Franc Spindler, kaplan v Brežicah.

Karte je naročiti najpozneje do 19. julija t. l. Na vlaku ali pa na postajah se karte ne bodo več dobile, kakor lani. Opozarjamo, da se ne bodo izdali nobeni lepaki, ampak bomo vse potrebno objavili le v „Slovenskem Gospodarju“ in „Straži“.

Čč. gg. dušne pastirje uljudno prosimo, da na romanje opozorijo ter karte po možnosti skupno naroče.

Romarje k Mariji Pomagaj na Brezje opozarjamo, da je železnica dovolila za celjski vlak 150 in za brežiški vlak 150 kart, s katerimi se lahko iz Lesce pelje nazaj z vsakim osebnim vlakom in se vožnja enkrat lahko prekine. Kdor vožnjo prekine, si mora dati to na dotični postaji od uradnika potrditi; drugače postane karta neveljavna. Tje se morajo romarji, ki imajo te karte, peljati z romarskim vlakom. Ta karta pa stane brez ozira na postajo, na kateri kdo vstopi, pri celjskem vlakcu za 3. razred 1 K 50 vin., in za drugi razred 2K 40 vin. več kakor navadna; pri brežiškem vlakcu pa je v 3. razredu za 1 K 70 vin., in v 2. razredu za 2 K 60 vin. dražja. Ker je teh listkov za vsak vlak samo 150, jih bodo dobili seveda le tisti, ki si jih bodo prvi naročili.

Kdor do srede, to je do 20. julija ne naroči karte in ne pošlje denarja, nanj se bode le v izrednih slučajih še oziralo.

Še enkrat z vso odločnostjo poudarjamo, da dne 25. julija, ko bode vlak odhajal, v Celju na postaji ali pa na vlakcu nikdo več ne dobi voznega listka. Kdor bi prišel torej brez listka na postajo, hodil bi čisto zastoj.

Čč. gg. dušne pastirje še enkrat uljudno prosimo, da ljudstvo na to romanje opozorijo, denar za karte zberejo in nam ga po odtegu vseh stroškov skupno vpošljejo, ker nam s tem prihranijo veliko posčnih stroškov.

Karte bomo začeli razpošiljati šele dne 19. julija.

Raznoterosti.

Glavna skupščina S. K. S. Z. za vse slovenske pokrajine se vrši letos dne 21. t. m. ob pol 10. uri v Ljubljani v prostorih Rokodelskega doma. — Na skupščini se bodo podala poročila o delovanju posameznih zvez (tudi štajerska zveza ima v tem oziru referat) in se bode obravnavalo o društvenih domovih, o učnih pripomočkih izobraževalnih društev, o reviziji društev, o obrambnem delu in o mladeniški in dekliški organizaciji. Poročilo o zadnji točki bo imela naša štajerska zveza.

Opozarjamo na to skupščino vsa izobraževalna društva želeč, da se je v čim večjem številu udeleže. Vsem društvom so se odposlala vabila; če bi katero ne prejelo vabila, naj se oglasi.

Promocija. Gospod Mirko Božič, član „Danice“, bo promoviran dne 16. t. m., ob 12. uri popoldne, v veliki slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča za doktorja modroslovja. Čestitamo!

Se en Dančar promoviral. Danes, dne 15. t. m. je bil promoviran na dunajski univerzi za doktorja bogoslovja vlč. g. Fr. Kulovec, gojenec Avguštineja. — Prisrčne čestitke.

Na naslov c. kr. finančnega ravnateljstva v Gradcu! Pri c. kr. davkarji v Konjicah je nastavljen davčni asistent, ki se piše Makotter. Vprašamo, ali sme ta c. kr. uradnik izzivati slovensko prebivalstvo, katero tudi plačuje davke, s tem, da nosi vedno frankfurtarski znak, plavice, da govori pri „Sonwendfeier“, hajla in poje „Die Wacht am Rhein“? Mi zahtevamo, da se ga prestavi na Zgornje-Štajersko, tam brez skrbi lahko vse to dela, pa med nami Slovenci ne. Vsaka sila do vremena — rad ditira „Štajerc“, in tako pravimo tudi mi.

Ploj lagal. Ako smemo verjeti Plojevemu listu, je gospod hofrat na shodu v Leskovcu v Halezah la-

gal o zastopnikih Kmečke zveze glede nagodbe. Po poročilu omenjenega lista je baje dejal, da so se naši poslanci izrekli na vseh shodih proti nagodbi z Ogrsko, vendar končno glasovali za njo. Naši poslanci se niso nikdar brezpogojno izrekli na nobenem shodu proti ogrski nagodbi, ker s svojega kmečkega stališča tega tudi ne bi smeli. Kajti Avstrija brez Ogrske zgubi takoj agrarni značaj, in avstrijska carinska politika bi se morala potem urediti v škodo našega agrarnega prebivalstva. Seveda hofratom, ki žive po mestih z mastnimi plačami, to ne bi škodilo, pač pa bi takega udarca ne prenesel naš kmet. Že v lanskem letniku štev. 143. pa smo dokazali hofratu Ploju njegovo zajedjo korajžjo proti nagodbi, ki je v zbornici glasoval proti predlogu, naj se preide preko ogrske nagodbe na dnevni red in je pri glasovanju, da se preide v specialno debato o ogrski nagodbi — manjkala. Sploh pa je znano, da so drugi slovenski liberalci in Hrvatje, ki so v istini bili pri glasovanju o nagodbi tudi zraven, glasovali proti iz državnopravnih razlogov, ne pa iz ozirov na kmeta. — Izvestnim gospodom je kmet deveta briga!

Zanimivo. Zaradi skupnega postopanja vseh jugoslovanskih poslancev v vseučiliščnem vprašanju nismo nameravali s poslanci od liberalne strani v letošnjem poletju voditi nobene polemike, toda ker je prvi začel hofrat Ploj v Leskovcu z lažjo napadati naše poslance, priobčujemo iz „Slovenca“ to-le zanimivost o dr. Ploju: „Če bi bila obstrukcija odvisna od ljubljence „Narodnega Dnevnika“, dvornega svetnika Ploja, bi danes ne pisali o zmagi slovenske obstrukcije, ampak o porazu. Ta Ploj je najprej pravil, da ne more govoriti nad tri ure, ko je bilo treba govoriti, je pa rekel, da bo govoril 2½ uri in ni hotel pristati na to, da bi sebe zamenjal s kakim drugim poslancem, ki kaj zdrži. Tako so le naši poslanci stali v resničnem boju, in „Narodni Dnevnik“ ima prav, ako pravi, da je Gostinčar „neizogiben“. — „Slovenski Narod“ piše, da dr. Šusteršič namerava odnehati, ker je izrazil mnenje, da bo zbornica stala v jeseni skoro gotovo pod izpremenjenim položajem. Če bi zapisal „Slovenski Narod“, da želi dr. Ploj odnehati in da mu je vsa stvar jako neprijetna, bi morda imel prav. Gotovo je, da so in bodo v resničnem boju le naši poslanci.“

Liberalcem je grozni poraz pri državnozbornskih volitvah popolnoma zmehčal možgane. „Narodni List“ od 14. t. m. prinaša na uvodnem mestu članek, ki dosega po svoji podli in nesramni stupidnosti rekord. Ves svoj gnjev je izlil, ne pohorski kmet, ampak celjsk. fračkar, na našo duhovščino. Vse kar je gnusnega, očita nesramni člankar naši duhovščini, „od katere prihaja največ pohujšanja, ker je do moga izprijena.“ To sicer ni nič novega, a je dobro, da zabeležimo, ker se liberalci večkrat, posebno zaupljivim duhovnikom radi laskajo in dobrikajo. Smešno-stupidne pa so trditve, s katerimi pobija člankar dr. Verstovška, ker je bil — kdor se ne bo smejal, dobi groš — vladni kandidat. Če bi še ne bil iznajden smodnik, ta prifrknjeni liberalcec bi ga gotovo iznašel. Vsemu svetu je znano, da so poslanci Slovenske kmečke zveze že dalje časa v neizprosni opoziciji proti nasilni nemški vladi. (Še ni skoro minul teden dni, odkar so na Dunaju to svojo stališče z brezprimerno energijo privedli do zmage. Ravno tako je pa dobro znano, da se liberalci in njihovi hofratski zavezniki vedno in povsod skrivajo pred vlado in nikdar ne marajo pokazati odločno svoje barve. In pri takih faktičnih razmerah se drzne celjsko trobiti očitati dr. Verstovšku vladipovstvo. (Quem dii oderunt, liberaluhum fecerunt.

Poslanec Pišek je, akoravno še bolehen in slaboten, pregledal v torek dne 12. t. m. škodo, ki jo je napravilo zadnjo neurje in nalivi v Hočah, Slivnici in ostali mariborski okolici. Takoj nato je storil pri namesništvu v Gradcu energične korake za takojšnjo cenitev povzročene škode in za izdatno podporo.

Liberalcem je silno neljubo, ker se ne morejo izpričati, da ne bi bili ob zadnji državnozbornski volitvi zvezani s štajerčijanci. Na volilnem shodu v Kaplji dne 29. junija, ki ga je priredila Slovenska kmečka zveza, se je Dittinger izjavil za Kaca. „Narodni Dnevnik“ bi rad dokazal, da Dittinger ni deloval za Kaca in kliče za pričo Lesničarja. (Mi, ki smo se na shodu sami prepričali, da je štajerčijansko srce Dittingerjevo kar gorelo za Kaca, moramo liberalno vest odločno zavrniti. Štajerčijansko-liberalna zveza je bila in je.

Sramota. Vsa jugoslovanska javnost je odobravala in odobruje odločen nastop naših poslancev v vseučiliščnem vprašanju. Še razni nezanesljivi vladni elementi, ki pri vsaki priliki z intrigiranjem skušajo rešiti vladu, so bili prisiljeni stati našim poslancem ob strani. S škripajočimi zobmi so morali razni liberalni listi konstatirati nepremagljivo odločnost in moč naših poslancev. Vsa javnost je po odgođenju parlamenta skoro brez izjeme priznala, da lahko zabeležijo opozicija / lepo zmago. Komaj par dni po teh dogodkih, pa že pride celjsko liberalno glasilo in prične po svoji znani maniri metati izza plotu našim poslancem polena pod noge. „Narodni Dnevnik“ od dne 12. julija piše: „Lahko bi tudi zapisali dva, tri stavke o „vspehu“ zadnje vseučiliške obstrukcije na Dunaju, pa je menda bolje, da molčimo...!“ Take učeno izgledajoče in ovinkarske podlosti v sedanjem nad vse resnem času morajo napolniti vsakega zavednega Slovenca z gnusom do te liberalne sodrge. Ako še citiramo, kako je pisal „Narodni Dnevnik“ po

odgodenju dne 6. t. m.: „Veseli smo, da so naši poslanci pokazali toliko energije, da so vstrajali v boju za slovensko vseučilišče“, in primerjamo to mesto z zgorajšnje, potem nam res ne preostaja drugega, kakor da zakličemo liberalnim hinavcem prav krepak: pfuj!

Naša objektivna vlada v luči dejstev. Kako izgleda tako hvalisana objektivnost in nepristranost sedanjega slovanofobnega sistema v resnici, krasno priča naslednji dopis, ki smo ga prejeli: Na znanje našim gospodom poslancem, „Slovenski Straži“, nad vse pravični in nepristranski c. kr. vladi in vsem štajerskim Slovence, da imamo v Konjicah pri c. kr. glavarstvu enega uradnika Slovenca, pri c. kr. davčnem referatu tudi enega, pri c. kr. okrajni sodnji nobenega, pri c. kr. davkarstvu enega. V okraju pa je 98% Slovencev in 1% Nemcev, kateri pa vsi znajo slovenski. Kaj ne, na slovenskem štajerskem je popolnoma v veljavi: *Justitia est fundamentum regnorum*. Če kdo pri takih razmerah tega ne veruje, se trka z luno.

Važna razsodba o domovinski pravici. Upravno sodišče je pred kratkim razpravljalo o pritožbi graške mestne občine zaradi odločbe notranjega ministrstva. Reki gotovi Jože Tamel, ki je bil prej ogrski državljani, je dne 7. februarja 1902 dosegel avstrijsko državljanstvo, ker mu je občina Götting dala zadržilo, da ga sprejme v občinsko zvezo. Dne 22. junija 1907 pa je bilo ravno 10 let, odkar je Tamel nastanjen v Gradcu. Občina Götting je vsled tega posredovala pri graškem mestnem svetu, naj bi Tamel sprejela v svojo občinsko zvezo. Mestni svet kakor tudi namestništvo je zavrglo prošnjo in pritožbo, češ, mora vsakdo bivati 10 let kot avstrijski državljani v dotični občini, ako hoče imeti pravico do uporabe par. 2 domovinskega zakona. Notranje ministrstvo je ugodilo občini Götting, upravno sodišče pa je odbilo pritožbo graške občine.

„Podpornemu“ društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so darovali: 400 K: Kranjska deželna blagajna, Ljubljana; po 100 K: Posojilnica v Celju in Kmečka posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani; 50 K: Notranjska posojilnica v Postojni; po 20 K: I. Kögl, Hotel Balkan, Trst, dr. Jan. Ev. Krek, deželni poslanec, itd., dr. Anton Podpečnik, zobozdravnik na Dunaju, in dr. Jakob Žmavc, c. kr. profesor v Ljubljani; po 10 K: umrli Fr. Gogala, c. kr. računski ravnatelj, Ivan Okretič, c. kr. generalni advokat, wunaj, in Ignacij Supan, učitelj, Brežice; 8 K: dr. Milan Škerlj, c. kr. min. podtajnik, Dunaj; po 5 K: Fr. Cerar, tovarnar, Stob pri Domžalah, „Goriški“ v Gorici, D. Šinkovic, c. kr. profesor, inženir Ign. Šega, Ant. Trstenjak, kontrolor mestne hranilnice v Ljubljani; 3 K: Jak. Žnider, akad. kipar, Dunaj; 2 K: dr. Stefan Kraut, Logatec. Skupaj 798 kron. — Darove sprejema blagajnik Ivan Lužar, nadrevident južne železnice v pokoju, Dunaj III., Reiserstr. 27.

Za Bismarckov stolp. Kakor znano, nameravajo graški Germani zgraditi na hribu Plabuč Bismarckov stolp, iz katerega bi imeli potem germanski Bismarckovi malikovalci razgled po „prusovskem“ Gradcu in okolici. Taka zgradba pa seveda stane denar, in je treba zato napraviti „fehtarijo“, katere se Nemci itak čisto nič ne ženirajo. Vajeni so je že kakor cigani. Za prispevke Bismarckovega stolpa so pred par dnevi na izloženem oknu „Grazer Tagblatta“ napravili nabiralno pušico, katere je prozorna in se tako skozividni vsi nabrani darovi. Seveda je kar naenkrat nastalo splošno zanimanje za to v germanskem taboru. Vsak je pač hotel dati, kolikor največ premore. Da bi pa tudi manj premožni, za Bismarckov stolp vendar naklonjeni ne zaostali, so se hoteli vsaj z malimi darovi izkazati in zadositi. Namestili so v nabiralno pušico odpadke starega železja in še različno drugega, ne več rabljivega kovinskega materiala. Ej, pa so le kaj fletni pički ti nemški Mihejni. Bili so pač morda mnenja: Veliko ne damo, pa kar darujemo, to s tem večjo navdušenostjo.

Kako se v Gradcu ravna z uslužbenici. Komu ni znano iz zgodovine, kako je v prejšnjih stoletjih ravnala ohola gospoda na živalski način z ljudmi. Tisti časi so se seveda odpravili, ali vkljub temu se še vendar najde tako nora gospoda, ki ne zna razločevati človeka od živali. Neka gospa je pred kratkim svojo deklo tako pretepla, da ji je vsled tega prizadela več ran, iz katerih je sirotka močno krvavela, vrgla jo je nazadnje še na tla in jo pri tem davila. Za to brutalno in nečloveško ravnanje je bila dotična gospa pri sodišču obsojena na 20 K kazni in 10 K za bolečine.

Esperanto. Ravno kar je izšla druga izdaja esperantske slovnice. Dobiva se v knjigarnah in pri založniku Lj. Koserju, Juršinci pri Ptuj, štajersko, ter stane s poštnino 1.30 K.

Potres so čutili dne 13. julija predpoldne na Dunaju, Tirolskem, in drugih severozahodnih deželah. Škode ni napravil nobene.

Nova deželna bolnišnica. Vlada je dovolila, da se za stavbo nove deželne bolnišnice poviša državna subvencija na 2.900.000 K.

Štajersko.

Mariborske novice.

Maribor. G. Josip Ašič, ki se je v ponedeljek, dne 4. t. m. v Laporju vsled nepredvidnosti s puško

ponesrečil na potu na lov, je v četrtek, dne 14. t. m. ob 1. popoldne v tukajšnji bolnišnici umrl. Pogreb bo v soboto ob 1/3. od mariborske bolnišnice.

Maribor. V našem mestu se vedno hujše pozna pomanjkanje stanovanj in njih draginja. Pa tudi stavbišča so vedno dražja. Stavbeni material in delavci pa že tudi skoraj niso za doplačati. Zato se v Mariboru tudi vsako leto tako malo novih poslopij zida, kajti v malokaterem večjem mestu so stavbeniki tako dragi kot v Mariboru. Pomanjkanje stanovanj bo sedaj še večje, ker so začeli pridno podirati hiše na levem bregu Drave, na prostoru, kjer bo vodil most čez Dravo. Dela pri tem mostu napredujejo tako silno, kot ona v staroveškem stolpu v Babilonu. Še mnogo vode bo steklo po Dravi, predno bo smela noga zemljanov sigurno stopiti na to egiptovsko kačo.

Maribor. Retirada naših mestnih očetov je večsih silno čudna. Ker je zadnji sklep občinskega sveta, da se gledališka ulica prekrsti v Martin Luter ulico, vzbudila po vsem Mariboru in pri vseh trezno in pošteno mislečih prebivalcih opravičeno ogorčenje, je pod pritiskom javnega mnenja župan dr. Schmiedner sistiral omenjeni famozni sklep. Izgovarjal se je na to, da je sklep neveljaven, ker se ni oziralo na par. 32 občinskega reda mesta Maribor. — A to je samo pesek v oči. Dr. Schmied je nato stavil nujni predlog, naj se o tej zadevi v tajni seji nadalje posvetoje. Gotovo je, da so se občinski svetniki zbal volilcev in skušajo najti na nekaj način izhod iz nepremišljenega koraka. Nemški nacionalci, ki so v mestnem gospodarstvu zabredli v mlakužo, so za en nov fiasko bogatejši.

Mariborski protestanti nameravajo prihodnji teden prirediti protestni shod proti papeževi encikliki. Rimskega papeža bo pobijal pastor Mahnert. Papeževa enciklika je protestantom hudo obležala v železu, a popolnoma brez potrebe in iz prozornega namena, ker hočejo hujskati.

Mariborsko gledališče. Kakor mora leži zavozena uprava mestnega nemškega gledališča na našem občinskem svetu. Ni je skoraj seje, v kateri bi se mestni očetje ne skregali med seboj zaradi bližajočega se „krah“ v kazini in gledališču. 100.000 kron ne popokritega dolga leži v tej stavbi, a še obresti se ne morejo plačati iz letnih dohodkov, ampak poleg tega še nastaja vsakoletni deficit, ki ga morajo kriti potrpežljivi davkoplačevalci. Niti ravnatelja, da celo igralcev ne morejo več dobiti. A nekateri mestni očetje so tako modro iztuhtali, da bi bilo dobro zidati še eno novo mestno gledališče. S tem bi narastel mestni finančni polom še v občutnejši štadij. To je res vzorno mestno gospodarstvo! Med meščani raste dan za dnevom večja nevolja proti mestni upravi. Če se bode delalo v tem smislu naprej, se utegne pri prihodnjih volitvah v mestni svet pojaviti močna opozicija.

Maribor. Na tukajšnji gimnaziji je delalo letos 39 osmošolcev maturo. Med njimi je bilo 20 Slovencev in 19 Nemcev. Izmed Slovencev so napravili 4 z odliko, 14 z dobrim uspehom, eden je dobil pa poskušnjo. Odličnjaki so: Čremošnik, Goričan, Stričič, Weber. Imena ostalih so: Firbas, Heric, Klobasa, Kozar, Korošak, Kuk, Majcen, Marin, Marinič, Regoršek, Slavič, Šlik, Somrek, Supanič, Svetina, Vrečko. — Izmed nemških abiturientov se je hotel proslaviti neki Walter Thalmann, ki je še isti dan, ko je napravil zrelostni izpit, prestopil k lutrš-veri!

Celjske novice.

Celje. Dne 8. t. m. je izdihnila svojo blago dušo Marijina družbenica Marija Hrušovar, previdena s sv. zakramenti. Pogreb je bil v nedeljo, dne 10. t. m. in je bil veličasten. Blaga pokojnica je bila pridna in delavna, marljiva in potrpežljiva posebno v bolezni. Sosestre so ji zapele krasno nagrobno, pri kateri ni ostalo suho nobeno oko. Kako je bila spoštovana in priljubljena blaga pokojnica, to je kazal njen pogreb. — Naša želja pa je, da vidimo v raju večnem se nad zvezdami.

Celjsko porotno sodišče. Na 15 mesecev težke ječe je bil obsojen Martin Pistivšek, posestnik iz Šmarja, ker je ubil v prepiru z motiko svojo taščo Elizabeto Kocen. — Oproščen je bil Alojz Čepin iz Sevnice, ker je 18. aprila t. l. s cepcem udaril Jožeta Blatnika s tako silo po glavi, da je ta izdihnil. Izgovarjal se je s silobranom. — Dne 19. septembra 1909 se je vršil v Podpečanovi gostilni v Lopati pri Celju ples. Pri tem so se sprli fantje iz Šmartna in Lopate. Pri tepežu je dobil Janez Knez take poškodbe na glavi, da je na posledicah dne 24. oktobra umrl. Obtoženi Martin Kovač, kot glavni krivec, je bil obsojen na 18mesečno težko ječo. — V sredo, dne 13. julija je stala pred porotniki Antonija Inkret iz Kostivnice, obtožena detomora. V moževi odsotnosti je obtoženko zapeljal neki hlapec. Nezakonsko dete je iz strahu pred možem umorila in ga zakopala. Vsled duševne zmedenosti, v kateri se je Inkret nahajala, so jo porotniki spoznali nekrivo in je bila popolnoma oproščena.

„Deutsche Wacht“ se v svoji 56. številki od 13. julija peha in trudi v slabo skrupčanem uvodniku, da bi prepričala svoje verne, da je zmaga Nemcev in nemčurjev pri občinskih volitvah v celjski okolici gotova. Na vse pretege hoče „Vahtarica“ utajiti, da bi Šudmarka darovala večjo svoto za agitacijske namene pri teh volitvah. Vendar je znano, da meče Šudmarka pri vseh količkah pomembnih občinskih volitvah mnogo denarja za agitacijo. Ponovno še opozarja-

mo v se okoliške Slovence, naj storijo vse, da ostane lepa okoliška občina v slovenskih rokah.

Celjsko šolstvo. Okoliška deška šola je imela v začetku minolega šolskega leta 399, ob koncu pa 362 učencev. Za višji razred je bilo sposobnih z odliko 76, povoljni uspeh je doseglo 204, nepovoljni 40; neredovanih je ostalo 42 učencev. — Meščansko 3razrednico je obiskovalo ob začetku šolskega leta 145, ob koncu pa 128 učencev. Od teh je bilo 57 Slovencev in celih 64 Nemcev, 5 jih pa pripada drugim narodnostim. Z odliko je napravilo izpit 7, prvi red 101, drugi red 12, 1 je padel. Pouki v slovenščini je bil obligaten za vse Slovence. Tudi 45 takozvanih Nemcev se je učilo slovenščine.

Ptujske novice.

Ptuj. Ptujska policija je dne 12. t. m. aretirala neko 22letno Amalijo Podhostnik, doma od Sv. Barbare, ki je šele 11. junija v Celju odslužila 7mesečno ječo. Potepala se je cel čas v ptujski okolici in se posluževala otrok pri svojem vlačugarjenju. Neki 15letni deklici je izvabila 80 vin., nekega 11letnega fantiča je ogoljufala tudi za 3 K.

Ptuj. Tovarnar usnja Josip Pirich in njegov drug, ki sta zaradi sumljivih manipulacij nekaj tednov po otvoritvi konkurza bila v sodnijski preiskavi v Mariboru, sta bila dne 11. t. m. izpuščena na prosto. Pirichov kompanjon je vložil za to potrebno kavejco. Kakor znano, je Pirichu nedavno pogorela tovarna. Glavna obravnava proti obema obtožencema se vrši danes, dne 15. in jutri 16. julija pred mariborsko okrožno sodnijo.

Ptuj. Nemški listi so polni slavospevov o „nemškem“ Ptuj. Slavijo ga posebno zato, da bi zvalili mnogo nemških dijakov v naša mešta. Tujec, ki še ni bil nikdar v Ptuj, si mora res predstavljati, da je Ornigov Ptuj podoben — Rivieri ali Opatiji. Veliko privlačno silo za Ptuj pa tvori ptujska svetovna zanimivost — „Štajerc“.

Dij. kuhinja v Ptuj. V drugem poletju so darovali za to kuhinjo: Hranilno in posojilno društvo v Ptuj in okrajni zastop ptujski po 200 K; Okrajna posojilnica v Ormožu in Posojilnica v Gornji Radgoni po 40 K; Posojilnica v Framu 20 K; po 15 K: M. Paulinič in Brenčič Miha, veleposestnik v Rogoznici; po 10 K: dr. Anton Brumen, odvetnik, Jos. Fleck, inf. proš, prof. Anton Kolarič, dr. M. Murko, vseuč. prof. mesto venca po umrlem Jos. Zeleniku, Ant. Stepič, c. kr. višji davčni uprav. v pok.; 6 K Janez Toman, župnik v Hajdinu; po 5 K: c. kr. notar Kazimir Bratkovič, Hrovatin Ksist, c. kr. poštni asistent v Gorici, Jurca Anton, veletržec, Val. Kajnih, učitelj, Iv. Kaukler, nadučitelj, Martin Koje, c. kr. davčni oficijal, prof. dr. Jos. Komljanec, Fr. Lenart, trgovec, Norbert Povoden, gvardijan, Ferdo Pšunder, vikar, Lucij Selinšek, minoritski kaplan, Al. Senčar, trgovec, Ferdo Skuhala, pos. uradnik, dr. Bela Stuhec, zdravnik, Fr. Toplak, c. kr. davčni upravitelj; po 4 K: dr. Iv. Fermevc, odvetnik in Milan Gregorič, posestnik; po 2 K: Avg. Jager, mestni kaplan, Ivan Klemenčič, učitelj na Črni Gori, Jan Mlakar, župnik v pok., Fr. Strmšek, mestni kaplan; po 1 K: Miha Hrovat od Sv. Urbana in Pij Vakselj, minoritski kaplan. — Odbor izreka zahvalo vsem p. t. darovalcem ter prosi, da se spominjajo naše kuhinje tudi v prihodnjem šolskem letu.

Drugi kraji.

Slov. Bistrica. Tudi pri nas, kakor pred dnevi v Mariboru-je priredila Šudmarka shod obrtnikov, da jih zvali k sebi. Na shodu, na katerega je prišlo zelo malo obrtnikov, pač pa več takih, ki se jim o težavah obrtniškega stanu niti ne sanja, je govoril neki Oto Scherbaum. Govoril je v samih frazah o nevarnosti, ki preti nemškemu obrtništvu, ter je prosjačil za vstop v Šudmarko. — Uspeh je bil skoraj pod ničlo.

Hoče. Strašanski vihar z nalivom je divjal dne 11. t. m. v Hočah in bližnji okolici. Strela je mnogokrat udarila v drevesa in brzojavne droge. Naliv je bil tako silovit, da si večjega ne moremo misliti. Vse polje okrog Hoč je bilo eno samo morje. Voda je vdrla tudi v cerkev in razne hiše. Poljski sadeži, posebno še nepožeta žita so pomandrana. Škoda je ogromna. Še te dni stoji voda na polju in travnikih. Ubogi kmet!

Vranski okrajni zastop. Naše veleposestvo voli šest zastopnikov. Proti nemškim graščakom, koji imajo volilno pravico, imajo Slovenci skoro dvetretjinsko večino. — Na svojih shodih se bijejo narodnjaki Narodne stranke na svoja slovenska prsa, a pri volitvah se objemajo z nemškimi nacionalci. Sad te lepe ljubezni je, da je v skupini veleposestva polovica Nemcev izvoljena. — Ali ne bi kazalo, da daste na občinsko hišo slovensko trobojnico in poleg nje nemško zastavo? — Narodni stranki trikrat: Heil!

Vransko. Dne 14. t. m. smo imeli volitev okr. odbora. Izvoljeni so: Načelnik: župnik Zdošek; podnačelnik: Mihael Ježovnik; odborniki: Mihael Ježovnik, c. kr. notar, Florijan Rak, Franc Cukala, Jos. Pauer, J. Zigan in Franc Schur.

Iz marenberškega okraja. V ponedeljek dne 11. t. m. popoldne so se vračali trije duhovniki od dekanijske konference na dom. Na trgu jih dojde voz, na katerem je sedel nadebudni sin znanega šolskega vodje iz sosednje župnije. Slovenska, pardon, teytonska kri, ki se pretaka po njegovih še mladih žilicah, mu ni dala miru, da ne bi pokazal svoje germanske

omike. Izziivalno se obrne proti trem mirno idočim ter začne na vse grlo kričati, da so ljudje skupaj leteli, svoj: „Heul, bir san dajče, heul, bir san dajče . . .“, tako dolgo, dokler se njegov voz ni skrnil za ovinkom. Iz takega fantiča še bo enkrat nekaj, — kaj ne?!

Ljutomer. Dne 9. t. m. je poslanec Markhl v našem mestu sklical shod svojih volilcev. Vkljub silni agitaciji je prišlo le nekaj desetini volilcev na zborovanje, ki se je splošno zelo klaverno obneslo.

Ljutomer. Primorani smo, ali prezirati popolnoma te liberalne neumnosti, ki jih vedno prinaša liberalno časopisje, ali pa se ravnati po starem pregovoru, ki pravi: zob za zob! Prezirati tako klobasiranje bilo bi gotovo najumestnejše, posebno ker mi kmetje hvala Bogu nimamo prostega časa za tako neumno prepiranje. A iz tehtnih razlogov moramo našim bralcem odpreti popolnoma oči, da uvidijo, s kakimi zahrbtnimi ljudmi imamo opraviti. Ti liberalni gospodje, ki živijo pri nas in od nas, si upajo celo v njihovih laži in obrekovanju polnih nesramnih podlistkih izzivati može, katerih eden uživa pri nas večje spoštovanje in zaupanje, kakor cela liberalna tolpa. Ti ljudje, kojim je glavna uloga, gojiti med nami prepir, se zopet zaletavajo v obče priljubljenega in delavnega okrajnega načelnika, ter ga hočejo opozarjati na njegove dolžnosti. Dokler je še živel prejšnji okrajni načelnik gospod Kukovec, kateremu je naše ljudstvo mnogo hvale dolžno, so delali ti hujšakči z vsemi mogočimi sredstvi, da bi ga odstranili, dali so mu celo priimek „stari lisjak“, in to v zahvalo možu, ki je posvetil vse svoje moči v blagor našega okraja. Če ne bo skoraj boljše, se mora pri bodočih občnih zborih in volitvah z vsemi liberalnimi hujšakči pomesti.

Z Menine planine. Zebe me skoraj tu na paši, pa tudi v dolini ni boljše. Uata žejnih krokarjev se pomika po gologrinskih ulicah, hoči se grej po krčmah in brat „Stražo“ ter ostriti orožje za boj, ki noče nehati. Da pa ne bode preveč srditi, se hočem omejiti na samo stvarne opazke, torej le ne tako nervozno napadati. Se vidimo „v risu“, da čujemo, kako se bo kaj hudičevalo na odru. Mogoče, da šolarjem (!) hudičevanje donese dovolj drobiža za ekskurs v Logarsko dolino. Samo počasi gre. Polževo narodnjaštvo!

Okolica Mozirje. Dne 27. junija 1910 je bila dražba lova. V občini okolica Mozirje so zdrabžali lov zavedni kmetje. Pred tremi leti se je ločila občina Trg Mozirje od okolice Mozirja, rekoče, da gospodje naprednjaki ne morejo shajati s kmeti, sedaj pa, ko so kmetje ločeni od naprednjakov, so že plačali nad 7000 K dolga, vprašam pa, koliko so že naprednjaki v Mozirju poplačali svojih dolgov? Liberalni gospodiči so začeli sovražit kmeta, kmet pa jim je pokazal hrbet, in hoče biti na svoji lastni zemlji sam gospodar. Tako bodejo sedaj mozirski liberalci rešeni od kmečkih teženj, ker jim ne bo potreba skrbeti za blagor okoliške občine. — Zavedni kmet.

Sv. Boltenk pri Središču. Dne 17. prosinca smo tukaj zelo slovesno obhajali sv. Antona puščavnika, kakor vsako leto, ko je tukaj pravcata božja pot. Letos pa se je ta slovesnost motila. Vine Štampar, kmet v Lačovesi, in Franc Lichtenvalmer, viničarski sin v Gomili, sta zadržala meh, da ni bilo mogoče orgljati pri službi božji. Nagovoril ju je Ivan Plohl, občinski predstojnik na Vitanu. Vse tri je tožil c. kr. državni pravdnik pri okrožni sodnji v Mariboru. Bili sta dve obravnavi pri isti sodnji v Mariboru, ena dne 31. maja letos, druga pa dne 8. julija letos. Pri drugi obravnavi so ti trije „orgolisti“ bili „frejpovedani.“ Vsak je bil obsojen na osem dni ječe, en dan posta in stroške dveh obravnav.

Nesreča. V nedeljo je prišla na dvorišče Franca Zagadina v Prepoli sosedova kobila, katero je hotel 5letni sin Zagadina obrniti, a kobila je vdarila s kopitom otroka po glavi in gatečko ranila. Oče je otroka še isti dan odpeljal v mariborsko bolnišnico.

Mozirje. Po Mozirju se ne klatijo samo Smrdokavkarji, ampak tudi Smrdeti ali Dihurji. Ta nesrečna žival krade piščete, zajce, domače zajce — sploh vse, kar mu pristoja za njegov želodec. Ako pa oškodovani posestnik prime ali vlovi tega ponočnega tat, pa pride posestnik v preiskavo, Smrdete pa se pusti po Mozirju tavati in ropati. O, ta napredna mozirska značajnost!

Dobrna. Kakor vsako leto, tako so tudi letos na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda goreli mnogoštevilni kresovi okrog po lepo dobrnski župniji. Posebno velik kres so napravili nekateri zavedni fantje v Lokovini na griču, raz katerega je lep razgled po celjskem in šoštanjanskem okraju. Vmes so gromeli topiči in veselo petje se je slišalo raz griča daleč na okrog. Pa tudi drugi dan, na god svetih bratov, so počastili slovanska apostola sv. Cirila in Metoda zjutraj med cerkveno slovesnostjo z gromovitim streljanjem. Čast in hvala vsem, ki so pripomogli tako lepo počastiti god naših slovanskih bratov, in ki se niso vstrašili nobenega truda ter so pripravljali žrtvovati čas in denar za versko in narodno stvar in kateri ne nosijo samo narodnosti na jeziku, ampak jo tudi v dejanju pokažejo. — Opazovalec.

Radenci pri Kapeli. Tukajšnji Plojevi pristaši zopet nesramno rujejo in lažejo proti našemu državnemu poslancu Roškarju. Ti se še vedno ne morejo sprijazniti z mislijo, da je naš poslanec priprost kmet, ne pa kak frakarski hofrat. Zdaj pravijo, da so že enkrat letos prosili ob prvi vremenski neizgodi Roš-

karjeve pomoči, a žal nič niso čuli, kaj je ukrenil. Informirali smo se in izvedeli, da sploh niso gospodu Roškarju neizgode naznanili, menda samo zaradi tega, da sedaj lahko natolčujejo in zmerjajo. Fej takemu nesramnemu ravnanju.

Rogatec. Dne 13. julija so se vršile volitve v okrajni zastop iz skupine veleposestnikov. Izvoljeni so sami Nemci. Skupina veleindustrijev je volila dne 14. julija. — Slovenci se volitve niso udeležili.

Šmarje pri Jelšah. Südmarka bi rada v naš slovenski trg spravila nemške obrtnike. V nemških listih čitamo, da bi nemški obrtniki našli v Šmarju obilo zaslužka. Ali mogoče pri liberalcih, kateri so se pri okoliških občinskih volitvah zvezali z nemčurji proti možem naše stranke?

Šmarjeta poleg Rimskih toplic. Tamburaško društvo priredi dne 31. julija ob 4. uri popoldne na vrti pri gostilničarju Fr. Dernovšku veselico s sledečim sporedom: Nastop tamburašev; tri predstave, petje mešanega in moškega zbora. Med točkami se bo udarjalo na tamburico. Prijatelji zabave pridite v obilnem številu dne 31. julija v našo dolino! Zabave ne bo manjkalo.

Št. Janž na Vinski gori. Da je dobil naš krščansko-socialni državnozbornski kandidat dr. Karol Verstovšek več kot dve tretjini oddanih glasov, boli naše liberalne štajerčijance grozno. Čuditi se je, da še niso popokali od same jeze. Da bi se vsaj nekoliko potolazili in „opravičili“ pred svojimi blagimi in znanimi celjskimi dohtarji, kojim so obljubili ob priliki shoda pri Delakordu (po domače Štajnerju) zvestobo do smrti, poslali so v „Narodni Dnevnik“ dopis, v katerem je zlagano vse od začetka do konca. Hudujejo se nad obče spoštovanim gospodom župnikom, ki jim je trn v peti. Pišejo, da se je grozilo tistim, ki bi volili Kaca, da jim bode pobila toča polje, da se bode posušilo drevje in druge neumnosti, ki jih more prebavati samo nemčursko-liberalen želodec in še ta mora biti izredno dober. Toda pustimo jim to veselje; saj naši modrijani „že vejo“, oni so ja tako pametni in učenj, da še celo lastnega imena ne znajo slovenski podpisati. A povemo jim, da so naši kmetje spoznali, kam merijo in kaj hočejo liberalni in nemčurski voditelji in zato jih zapuščajo. Volili so si prostovoljno, brez vsake grožnje ali obljube, moža, ki bo zastopal na Dunaju z besedo in dejanjem njih verske in narodne pravice in se bode vedno trudil v zvezi z drugimi poslanci Slovenske kmečke zveze, krepko in vstrajno delovati za gospodarski blagor in napredek našega spodnještajerskega slovenskega ljudstva. Kolikor pa se je agitiralo z naše strani, je bilo javno in pošteno. Dočim so delali nasprotniki z vso silo, plazili se po noči od hiše do hiše, grozili in pretili, in se posluževali sploh vseh sredstev, ki so nepoštena. Ako pa nas ne bodo pustili ti liberalni nemčurji pri miru, bomo osvetili vse po vrsti, da jim ne bode prijetno. Gradiva je obilo! Ti, dobro ljudstvo, pa še nadalje deluj za svojo sveto stvar, ne daj se ne strašiti ne plašiti, ne boj se ne truda ne žrtev in zmaga bode tudi prihodnjé na naši strani!

Spodnja Polskava. V ponedeljek dne 11. t. m. je utonil v Spodnji Polskavi črnar Blaž Kunstek, rojen pri Sv. Florijanu na Boču. Vsled močnih naličkov na Pohorju je prihrumela nenadoma velika voda po Polskavskem potoku. Blaž Kunstek je šel s svojim sinom iz gozda domov in je moral prekoračiti dolgo bry silno naraslega potoka. Sam je prišel srečno čez njo, sin pa je zaostal, boječ se velike vode. Odloživši žago in drugo orodje, gre oče nazaj in prime sina za roko. Tako sta korakala polagoma, držeč se za roke, po brvi naprej. V sredini potoka je izgubil oče ravnotežje, padel v vodo in potegnil sina za seboj. Sin je priplaval srečno suho, tudi oče je bil že blizu obrežja, pa hkrati ga je vrtnec zasukal in pokopal v valovju. Njegovo truplo so našli še tisto večer.

Št. Ilj pri Velenju. O liberalnem zborovanju smo dobili to zanimivo poročilo: Zadnji tajno sklican shod liberalne stranke dne 3. julija ob 4. uri popoldne v gostilni Kuhar, po domače Cvikel, se je jako slabo obnesel. Pristaši Slovenske kmečke zveze so zasedli prestore in so imeli večino. Shod je hotel utoriti znani gospod dr. Pirnat, pa se je jako motil. Že v začetku svojega govora je napadel častito kuhovščino, a je zadel na oster odpor. Krepko so odgovarjali kmetje in moral je končati, ni se moglo izvoliti predsedstva. Na pomoč mu priskoči znani dr. s pasjim bičem Serbec iz Celja, pa vse nič ne pomaga, kmetje mu odločno odgovarjajo, moral je končati. Nato se jih usmili Breznikar iz Velenja, pa tudi ni šlo; gostilničar mu poseže vmes. Gospod Lojz se še nekoliko repenči, pa vse nič ne pomaga. Kmetje zahtevajo, naj jim predstavijo kandidata Kaca, ali pa zborovanje končajo. Nato so jo gospodje iz Celja odkurili proti Velenju, da si ohladijo svojo jezo. Dr. Pirnat gre pa na svoj dom, da premisli, kako ga spoštujejo kmetje. To vam naj bode v spomin, da je v Št. Ilju za vas grozdje prekislo, poiščite si ga drugod!

Podgorje. Gospod urednik, ko bi vi vedeli, kako znajo podgorski liberalni narodno-strankarski lovci dobro streljati še celo v prepovedanem času, bi se čudili. Če se jim vzljubi mesa, hajd v gozd na globe in verice, akoravno imajo mladiče. Nič se jim ne smili, če mladiči v gnezdu poginejo, tako imajo neusmiljeno srce. In tako neusmiljeno so streljali tudi ob času volitve po pristaši Slovenske kmečke zveze, po gospodu župniku in kateregakoli kmečkem pristaši so dobili na piko. Ko se je pa centrum sesul, padale so debele solze sramote; vsega pokanja

je bilo konec, klobuki so viseli na ušesa, 'hodili' so kakor politični kužki sem in tja in so se zopet zgubili v gozde, da bi vstrelili kako laž čez klerikalce in gospoda župnika. Pa mi sedaj že poznamo take strankarje, zato jim pravimo: „Adijo, dragi mijo!“

Gomilsko. Tukajšnje Bralno društvo nas je dne 19. m. m. zopet presenetilo z veliko vrtno ljudsko veselico, na kateri je bila vrhu raznovrstnih kratkočasnih točk tudi narodna gledališka igra „Tihotapec“ na sporedu. Vse podrobnosti, posebno pa igra sama na sebi, obnesla se je na vse pričakovanje imenitno in s toliko točnostjo, da smo dolžni našim poštovnim in neutrudljivim mladim prirediteljem vso čast in hvalo! Naša vrla mladež postala je za res naša dika in ponos, kajti tako sijajne in poštene veselice Gomilska še ni doživela. K temu sijaju nam je pa pripomoglo izredno lepo vreme, katero nam je bilo takrat le za tisti dan — kot dan pravega veselja — tako milostljivo. Vsi cenjeni, dragi nam gostje, katerih nas je počastila cela množica, odhajali so polni zadovoljstva, le težko od nas. — Naše veselje nad to veleimenitno prireditvijo pa pospešujejo mnoge pismene čestitke in pozdravi od naših vrlih rodoljubov iz tujine, ki se niso mogli našega veselja osebno udeležiti, in to posebno vrednostno pismo mnogospoštovanega g. Štefana Rojnik iz Gradca, polno navdušenja in bodrila za novo lepo delo. To pismo bomo hranili v posebni časti ter se zahvaljujemo omenjenemu gospodu zanj, ki si naj bode v svesti, da ne bo ostalo brez sadu pri naši nadebudni mladini. — Gomilsko kot sree Savinjske doline — z dnevom vstaja.

Konjice. Gospod poslanec Pišek, vaši interpelaciji vsa čast, c. kr. sodnija pa ostane, kakor je bila. Imamo uradni zavitek iz popolnoma slovenske tiskovine, katerega o priliki lahko pokažete ekselenci jušticnemu ministru. Quousque tandem . . .

Konjice. Ti, Pavel, ali si videl oni večer, ko se je nemško solnce ponoči obračalo, med nosilci lampijonov, katere je večinoma nosila trška otročad, tudi „oberlerarja“ Pircha? — Seveda sem ga videl!

Konjice. To je pa že od sile, da si upa okrajni zastop postavljati kažipote ob okrajnih cestah samo z nemškimi napisi, dasi so bili dosedaj dvojezični. Povemo odločno, da tega ne bomo trpeli! Napisi bodo padli, če ne z lepim, pa z grdim. Občine, ganite se, poslanci! pomagajte, sicer bodo slednji res v sredini slovenskega Štajerja nemška drevesa zrasla do nebes.

Konjice. Nemško šolo bodo povečali; prizidali bodo namreč toliko, da bo še peti razred, telovadnica in otroški vrtec. Denar da Schulverein in pa konjiška okrajna hranilnica (:). Kdo bo pa plačal učitelja in vrtnarico? Dežela. No, lepa reč!

Konjice. Nemško trško šolo bodo nekaj prezidavali. Nemški Šulverein bo v to svrhu daroval 20.000 kron. S tem je konjiško nemštvo rešeno.

Koroško

Sijajna zmaga. Občini Št. Danijel nad Pliberkom in Strojna sta se pritožili na državno sodišče na Dunaju radi odločitve deželnega šolskega sveta koroškega, da morate biti šoli v Št. Danijelu in v Strojni utrakvistični. Državno sodišče je odločilo, da se s tem po par. 19 krši ravnopravnost narodova in da nihče ne more siliti ljudstva, da bi se moralo učiti drugega, deželnega jezika. S tem je dokazano, kako krivično postopa in je postopal deželni šolski svet koroški, ki je kratkomalo svojevoljno diktiral skoraj v vseh šolskih zadevah, da morajo biti šole ali utrakvistične ali nemške. Formalno je pač vprašal tudi stariše po jeziku, v katerem se naj bi v šoli poučevalo, a držal se teh izjav ni in je na lastno roko vpeljal učni jezik. Radovedni smo, ali se bodo naše šolske oblasti podvrgle sodbi državnega sodišča, ali ne?!

Kaj pa to pomeni? Prevaljski župan Pristov je razpisal službo občinskega tajnika tudi v graški „Tagespošil.“ V razpisu se sicer zahteva, da mora biti občinski tajnik zmožen slovenskega jezika v govoru — pisati pa mu ni treba znati slovenski. Glejte, celjski zadrugarji, kakega „naprednega“ Slovenca imate v vaši sredi!

Novi maši. Prihodnjo nedeljo daruje prvo sveto mašo v župni cerkvi pri Fari na Prevaljah častiti gospod Fric Mente, v nedeljo teden pa v Kotljah častiti gospod Vinko Razgoršek. Novomašnikoma veliko sreče in božjega blagoslova!

V Kotljah se snuje Rajfajznova hranilnica in posojilnica.

V Št. Tomažu, ki je oddaljen poldrugo uro severovzhodno od Celovca, dobro napreduje katoliško slovensko izobraževalno društvo. Snuje se tudi slovenska posojilnica. V gospodarski organizaciji je rešitev koroških Slovencev.

„Slov. Straža“ na Koroškem. Iz Velikoveca nam pišejo: V nedeljo, dne 10. t. m. smo ustanovili tukaj podružnico „Slovenske Straže“. Pristopilo je že 68 ugov. Ustanovitev so utemeljevali gospodje: Dobrave, Treiber in Čarf. Potem so fantje igrali Sardenkovo igro „Slovanska apostola“. Rešili so vloge kljub temu, da je igra težka in da so imeli za pripravo samo en teden časa, vendar dobro. Trudopolk (Stornik) je igral prav dobro, dasiravno ni imel svoje vloge (on je namreč komik). Splošno dobro sta igrala tudi Branislav in Krepek (Riedl in Cikulnik). Budislav in Jelen sta govorila nekoliko prehitro, Klement in Zdanšič prehitro. Ljuti je prav dobro rešil vlogo Franka,

kateremu dela slovenski jezik težave. Splošno sta ugajala Ciril in Metod. Zadnji dve dejanji sta šli nekoliko slabše, ker gojenke Narodne šole, ki so igrale vlogo ljudstva, niso mogle prihajati k vajam. A vendar je bil splošen vtis dober. Zahvaliti se moramo še gojenkam Narodne šole, ki so nam pele med odmori slovenske narodne pesmi. Tudi tamburaši so pred in po igri dobro igrali. Bilo je prav lepo. — Le krepko naprej za „Slovensko Stražo“!

Vtisi iz pota.

(Spomini na trsatsko romanje, piše L. Kemperle.)

Še malokrat je kak dogodek v naši ožji domovini tako zainteresiral vso našo javnost, kakor letošnje romanje na Trsat. Marsikdo je skeptično zmajeval z glavo, ko je čul o nameri S. K. S. Z., ker se je vstrašil dolge poti, drugi je zopet nestrpnost pričakoval, kdaj da sede na vlak, ki naj ga popelje na starodavno in veleslavno božjo pot k Mariji na gori Trsat na obali sinje Adrije.

Odhod iz Maribora.

V nedeljo, dne 10. t. m. so proti večeru prihajali od vseh strani romarji v Maribor. Pred odhodom romarskega vlaka ob 41 zjutraj je bil peron mariborskega kolodvora napolnjen. Vladovalo je zelo živahno vrvenje. Stari znanci in prijatelji so se zopet sešli in si stiskali v pozdrav roke.

Določeno je bilo, da zasedejo prvi vlak — vozila sta namreč dva posebna vlaka — vsi oni, ki vstopijo v Maribor. Komaj je bilo dano znamenje, že hiti vse k vozovom in tekom par minut je cel dolgi, iz 21 vozov obstoječi vlak napolnjen. Še par trenotkov, še par poslovnih besed od znancev in vlak je zažvižgal ter odhitel v noč.

V Postojni.

Hitro je minila noč. Nekateri so nekoliko zadremali, drugi so jo pregnali z razgovori in s pomenkovanjem. Ko je vstajala zora, smo se ravno poslavljali od naše lepe Štajerske. Bilo je še zelo zgodaj v jutru, ko smo pozdravljali našo prestolico belo Ljubljano. Bilo je še vse mirno in mrtvo.

Po par trenotkih odmora, v katerem se je hotel vsakdo nekoliko okrepčati z gorko kavo, smo že zopet v vozovih in vlak hiti z nami proti kršnemu Krasu. Vsi čutimo, kako sopiha in ropoče, kajti strmina mu dela težave.

Z zanimanjem opazujemo spremenjeno naravo. Sočnatih travnikov, rodovitnih njiv, vinorodnih gorov ni najti nikjer. Samo prijetno zeleni gozdovi razveščajajo naš pogled, ki se večkrat ustraši kamenitih reber, ki jih že kaže tupašam Kras. Glavno naše zanimanje pa ni pri okolici, skozi katero se vozimo, ampak je hitelo že naprej. Vsakdo težko čaka na Postojno, da se bo prepričal na lastne oči, ali so krasote postojnske jame res tako čudežne, kakor sliši vedno pripovedovati.

Postojnska jama.

Kakor da bi ga vstavila skrivnostna roka, se zdi vsakemu, ko stopi skozi temoten vhod v veličastvo gotskega doma, kakor se imenuje impozantni prvi prostor postojnske jame.

Človek obstoji in občuduje. Nad seboj vidi močnega in drzen obok, pod seboj pa čuje glasno bobnenje in šumenje kipeče Pivke. Hipoma se zaveda, kako je malenkosten in ničev in kako velik je On, ki je vstvaril naravne sile, ki snujejo taka podzemeljska čuda.

In nekam čudno prevzet in v svečanem razpoloženju nadaljuje človek svojo pot, ki mu odkriva pri vsakem koraku nova čudesa in nove krasote.

Ne dopušča nam prostor, da bi se spuščali v podrobnosti in hočemo le z nekaterimi potezami očitati pot skozi jama.

Iz gotskega doma smo prišli kmalu do zanimivega plešišča. Od tod smo hoteli vsi zadivljeni in od brezštevilnih vtisov že skoro omamljeni proti Kalvariji. In ko smo dospeli tja, se nam je izvilo nehote in nevede: „Kako je to krasno! Kako je to božanstveno! Nemogoče mi je popisati vseh občutkov in misli, ki so se mi vzbujale, ko sem stopal proti vrhu, in moje pero je veliko preslabo, da bi mogel popisati vse brezštevilne lepote, ki jih nudi skrivnostna, v večnem molku zavita narava.

Kako pa nas je še-le pretreslo, ko je v svečanem molku, v katerega smo bili vsi pogreznjeni, zazvenela milodoneča slovenska pesem. Kakor očarani smo poslušali in smo pozabili na vse. Čar naravne lepote je slavil svoje triume.

Od Kalvarije smo se vračali po drugi poti. Občudovali smo posebno šotor, božji grob in zavese. Ker je bil čas omejen smo morali hiteti.

Nekako oddahnil sem se, ko sem stopil zopet na svetlo. Tajno snujoča, iz neprodorne noči samo za hipe vzdramljena narava nudi toliko nepopisnih čarov, da je človek prenasičen. Zdi se, kakor da je zamrežila naše oči skrivnostna koprena, ter da živimo v drugem svetu.

Čutimo se zunaj nekam olajšane in radostnega srca se spominjamo na čudesne lepote in krasote, ki smo jih videli.

(Konec prih.)

Kranjsko.

Osebnost. Zdravnik v tobačni tovarni v Ljubljani, dr. Ivan Zajc, je imenovan za zdravnika druge kategorije z dohodki X. činovnega razreda državnih uradnikov.

Aljažev dom v Vratih se otvori prihodnjo nedeljo dne 17. julija. Slovensko planinsko društvo je postavilo / nekaj turistovski hotel / v enem najlepših koncev doline. Nova stavba / je opremljena / z vsemi udobnostmi, / tako da se Aljažev dom imenuje lahko eden najlepših in najbolj modernih hotelov v naših Alpah. Za slovesno otvoritev je vse dobro pripravljeno. Razne prijetne mokrte bodo hladile žejo žejnih turistov. Najprvo se vrši sveta maša z blagoslovljenjem in pridigo, potem pa vse običajne slovesnosti. Prenoči lahko v Aljaževem domu do 50 oseb. Od Mojstrane je do Aljaževega doma komaj do 3 ure hoda. Prid vrh planin nižave sin!

Učiteljstvo na Kranjskem je že v ogromni večini združeno v „Slomšekovi zvezi.“ V ponedeljek dne 18. t. m. se vrši na Vrhnikih ustanovitev nove podružnice S. Z. Upamo, da se bodo v kratkem tudi štajerski učitelji, ki ne trobijo v rog neumnega liberalizma strnili v Slomškovo zvezo.

V Ljubljani priredi dne 14. in 15. avgusta slovansko narodno-gospodarsko društvo iz Dunaja večji slovanski narodno-gospodarski kongres. Ta kongres bo imel namen, da se osnuje podlaga za trden stik na gospodarskem polju med slovanskimi narodi. Vse potrebne informacije glede tega shoda daje „Slovanska narodno-hospodarska společnost“ na Dunaju.

Šport.

Dirka avtomobilistov. Klub alpskih avtomobilistov razpisuje za soboto 23. in nedeljo 24. julija konkurenčno dirko avtomobilov v smeri Gradec, Knittelfeld, Wolfsberg, Slovenji gradec, Dobrna, Celje, Maribor, Gradec. Dolgost proge znaša čez 400 km. Konkurenčna vožnja je prosta za vse redne in izvršujoče člane alpskega kluba avtomobilistov. Dirkalo se bo po določilih kluba avstrijskih avtomobilistov. Prvi dan: Začetek vožnje izpred kavarne „Kaiserhof“, opoldne postaja v Obdahu. Cilj tega dneva: Slovenji gradec. Drugi dan: Predpoldne postaja na Dobrni, opoldne v Mariboru, (hotel Meran). Cilj tega dneva: Gradec. — Vozniki avtomobilov lahko sami izberejo hitrost vožnje, ki pa ne sme presegati 42 km na uro. Ta hitrost se mora tudi med vožnjo vzdrževati; ako ne, se pri tajnih kontrolnih postajah na škodo dotičnemu dirkaču odračuni. Na avtomobilu morata biti najmanj dve odrasli osebi. — Naznanila sprejema tajništvo avtomobilnega kluba Gradec, Jakominiplatz št. 16. do 16. julija.

Ponesrečeni avtomobilisti. V sredo, dne 13. t. m. sta se v bližini mesta Osnabrück v Nemčiji smrtno ponesrečila dva avtomobilista, dva sta pa odnesla lahke poškodbe.

Nesrečni zrakoplovci. Neki zrakoplov iz Westfalskega, ki je plul pod vodstvom inženerja Erbsloeh, je dne 13. julija v Wupperstalu blizu Kolina eksplodiral. Vseh petero potnikov s Erbsloehom vred se je smrtno ponesrečilo. — V Inomostu je padel s svojim eroplanom na tla in se hudo ponesrečil neki Kornelius Hintner. — Znanega aviatika Rolisa je tudi dne 12. t. m. zadela smrtna nesreča. Pod svojim letalnim strojem je našel smrt. Na dan svoje nesreče bi bil imel dobiti Rolls od londonskega erokluba zlato kolajno za vspehe svojega letalnega aparata. Pripravljale so se velike slovesnosti njemu na čast, a strašna nesreča je vse račune prekrizala.

Narodno-obrambno delo.

Sulverein na Koroškem. V Bekšanju bo ustanovil nemški Sulverein novo šolo. Nihče ne vpraša, ali je šola potrebna ali ne, ampak glavno je, da se z nemškimi šolami tira slovensko ljudstvo v nevednost in vzgojuje analfabete. Sramota je, da v prosvitljenem 20. stoletju tak „kulturni“ narod, kot so Nemci, tira s tako divjo strastjo raznarodovalno delo.

Branibor, liberalno obrambno društvo, tipa Südmark, se je ustanovilo v soboto, dne 2. t. m. v Ljubljani. Kako bo delovanje tega „obrambnega“ društva, je razvidno najlepše iz liste odbornikov. V odboru sedita poleg drugih tudi neizogibna dr. Koderman in — dr. Žerjav.

Naše dijaštvo in narodna obramba. Slišimo, da nameravajo naši dijaki v počitnicah na več krajih prirediti veselice in slavnosti v korist „Slovenski Straži“. Tako delajo v času počitnic tudi češki in poljski dijaki. Lansko leto so nabrali češki dijaki z nabiralnimi polami, z dohodki veselice in sličnimi prireditvami 87.560 K za narodno-obrambne namene. Posnemajte torej svoje severne slovanske tovariše! Gotovo je, da ima slovenski dijak med ljudstvom upliv, zato je na delo za „Slovensko Stražo“!

Podružnica „Slovenske Straže“ št. II v Slov. gor. K podružnici so pristopili in darovali po 5 K: Kermave Josip, Ferk Josip in neimenovani; po 3 K: Pak Henrik, Lilek Josip, Diec Jos., Thaler Franjo; po 2 K: Bauman Janez, Bauman Marija, Jager Jožef, Ledineg Leopold, Dolajš Janez, Jager Ignac, Škof Konrad, Thaler Helena, Menhart Ferd., Šarman Jakob, Freiham Franjo, Šunko Ljudovit, Celcer Konrad, društvo krokarjev, Muršec Karl, Golob Miha, Vračko Evald, Wruss Franc, bivši kandidat, Koren Micka in neimenovana Slovenka; po 1 K: Kebrič Andrej, Bračko Janez, Gornik Friderik, Vunček Peregrin, Ferk Franc, Kebrič Janez, Kraner Leopold, Roškar Matija, Mörth Franc, Menhart Ferdinand, Lamežnik Jožef, Ahman J., Peklar Karl, Stampfer

Franc, Draž Jožef, Draž Jakob, Drozg Alojz, Sorko Ana, Kebrič Karl, Flucher Franc, Hamer Peter, Hamer Janez, Fiala Marija, Zunko Ivana, Rojko Treza, Šumenjak Franc, Kuster Andrej, Cirar Neža, Švarc Marija, Jarc Rihard, Jarc Ivan, Kebrič Konrad, Kebrič Marija, Sturm Franc, Bosso Janez, Gornik Josip, Rečnik Ivana, Breg Franc, Žebot Jurij, Kebrič Jožef, From Rupert, Rozman Martin, Rozman Anton, Lilek Marija, Reisman Joško, Lilek Tončka, Pak Roza, Celcer Ana, Celcer Micka, Sekol Micka, Jarc Antonija, Pavalec Amalija, Danko Ivana, Held Simon, Lilek Franc, Herič Alojzija, Gačnik Alojzij, Kostanjevec Jakob, Toplak Valentin, neimenovani, Majstanič Jožef, Pec Jožefa, Poš Franc; po 50 vin.: Rošker Joško, Danko Josip, Šunko Josip, Mareich Andrej, Pec Franc in Pec Jurij.

Narodno gospodarstvo.

Vinorejci! Vse kaže, da bo letos slaba vinska letina. Nastavilo se je sicer zelo mnogo grozdja, posebno na ameriškanskih nasadih, a vedno trajajoče deževje in s tem združene mnogotere trnje / bolezni bodo letošnji vinski pridelek zmanjšale ne samo glede kvantitete, ampak tudi glede kvalitete. Vsled tega bodo cene staremu vinu, posebno iz leta 1908 izredno poskočile. Ne bodite torej prenapet pri prodaji vašega vina!

Peronospora je vsled vednega mokrotnega vremena nastopila v vinogradih zelo močno. Že dolgo nismo opazili, da bi se pokazala že v sedanjem času peronospora v tako izrazitem štadiju. Nekateri vinogradniki so škropili po 5- do 6krat, a vkljub temu so trte hudo osmojene. Vinogradnikom priporočamo, da naj nikar ne štedijo z galico, kajti najbolj se zaradi tega pozna peronospora, ker škropijo vinogradniki navadno samo z 1% raztopnino. Nujno potrebno je, da se rabi letos 2% ali vsaj 1½% mešanica. Ker nastopa zelo močno tudi grozdna plesnoba, je posebno dobro, če se še grozdje dobro poškopri.

Stanje hmelja na Štajerskem. Iz Savinjske doline se poroča: Rast hmelja v zadnjih 14 dneh vsled mokrotnega vremena ni napredovala. Rani hmelj kaže bolj slabo in bo količina manjša kot navadno. Pozni hmelj kaže dokaj lepše in daje upanje do lepih dohodkov. Že sedaj se kaže, da bo hmelj dobil letos še dokaj dobro ceno. Prekupci že naprej ponujajo po 160 K za 50 kg.

Semenj v Mariboru dne 13. julija je bil zelo živahen. Kupcev je prišlo zelo veliko. Skupno se je prignalo 918 glav živine: 14 bikov, 358 volov, 520 krav in 26 telet. Cene so bile stalne; podražila so se teleta. Plačevalo se je za 100 kg žive teže: voli debeli 78 do 80 K, napol debeli 68 do 79 K, plemenski 64 do 66 K, volji za rejo 60 do 62 K, krave debele 62 do 64 K, srednje 60 do 62 K, suhe 42 do 44 K, biki 58 do 60 K, krave mlekarice od 58 do 60 K, breje krave 64 do 66 K, teletki 60 do 62 K. Teleta 1 kg žive teže 1 K do 1.10 K. — Prihodnji semenj bo 27. t. m.

Premovanje konj v Radencih. Pred kratkim se je vršilo v Radencih na Murskem polju premovanje konj za gornjeradgonski okraj. To je bilo prvo premovanje za ta okraj, ki pa se je v vsakem oziru lepo izvršilo. Konjereji so razstavili 84 konj, večino ma težke vozne konje. Razdelilo se je mnogo daril med konjereje in sicer 4 državnih in 4 deželne po 50 K, 23 daril okrajnega zastopa in 2 od Hildebrandovega oskrbnitva po 10 K. Premovanju je prisostovalo načelnništvo okrajnega zastopa in mnogo drugih odličnjakov.

Razgled po svetu.

Velika železniška nesreča v Kaliforniji. V bližini mesta Metz v Kaliforniji je skočil dne 12. julija iz tira ekspresni vlak pacifiške železnice. Nesreča je zelo velika, ker je vozil vlak z največjo brzino. Stroj in prvi vozovi so se prekučili po strmini navzdol. Tudi večina ostalih voz se je prevrgla in padla čez nasip. Mrtvih je po dozdajšnjih poročilih 6 potnikov, veliko število pa je težko poškodovanih.

Hofrichter hotel pobegniti.

V dvajsetletno ječo obsojeni Hofrichter še nemiruje. Dunajski časnikarji, ki vse zaslede in izvohajo, poročajo, da je poizkušal Hofrichter pobegniti iz zaporov v Möllersdorfu.

Načrt sicer še ni bil zrel, a Hofrichter je izdelal vse podrobnosti. Prestigili so več pisem, ki jih je poizkušal jetnik vtihotapiti iz zapora. Hofrichterja zato zopet strožje stražijo.

Svoji ženi je poslal Hofrichter pismo, v katerem razvija fantastičen načrt, da naj dela na to, da se obnovi razprava proti njemu. Piše ji, kaj naj vse stori, da se odvali sum na druge osebe.

Hofrichter dela na to, da postane zopet prost, a v pismu svoji ženi ne piše, da namerava pobegniti.

Hofrichterja je obiskal neki častnik, kateremu je Hofrichter tudi stisnil pismo v roko. Častnik seveda pisma niti odprl ni, marveč ga je izročil poveljniku kaznilnice.

Listnica uredništva.

Podgorje: Tožljive stvari, ako imate zanesljive priče, naznanite stvar oblast, da se raznuje. — Iz dravske doline: Nemških pesmi ne preobrnjemo radi.

Nikoli več

ne bodem menjal mila, od-kar rabim Bergmanovo Steckenpferd-lilijino milo (znamka Steckenpferd) od Bergmanna & Co., Tešin na Labi, ker je to milo najbolj učinkujoče od vseh drugih zdravilnih mil zoper pege; pospešuje tudi, da ostane polt sveža in lepa. Komad stane 80 vin. in se dobi v vseh lekarnah, drožerijah itd.

Proda se takoj

amerikanska pisalna miza (Rollpult) popolnoma ohranjena, po nizki ceni. — Poprašati pri gosp. Val. Jugu v Celju (hotel Teršek). 92

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Duhovnik v pokoju

je na razpolago za pomoč pri shodih, bolezni ali odsotnosti veleč. g. g. sobratov. Naslov pove upravnistvu Straže.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča
:: dela. :: 53

Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Somišljeniki, po gostilnah, pri trgovcih in obrtnikih zahtevajte naš list.

Slovenska trgovina

z modnim in manufakturnim blagom
ter krojaškimi potrebščinami - - -

J. N. Šoštarič, Maribor

samo Glavni trg šte. 19

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko zalogo svakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

Postrežba točna in stroga solidna. :: ::

Na debelo!

Priporoča se

Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor tudi igrač.

Prica & Kramar v Celju

na voglu Graške- in Krožne ceste. 68

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

== Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev. ==

Brezplačno reševanje vseh zadev. 4

Vage

za vagon, voze (mostne), centimalne, škalo, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,

tovarna za vage,

Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovenska obrt.

Zaloga pohištva

Franz Pleteršek,

Maribor, Koroška ul. 10

priporoča čast. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva, iz trdega in mehkega lesa. Oprave za kuhinje, jedilnice, spalnice. Divane, vložnike, krate, stole, ogledala. Zvezne postelje za otroke.

Vse po najnižjih cenah.
Domače delo.

Umetni zavod za slikanje na steklo
Maks Tušek : Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 7

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim predstojnikom za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

== Načrte in proračune na razpolago. ==

Pišite

takoj po vzorce belega platna, katere dobite za-
stoj in ni treba vrniti, da
se prepričate o nedo-
segljivo nizkih cenah. Na-
rodna veletrgovska hiša
R. Stermecki, Celje.

Olje

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

ROBERT DIEHL, žganjarna, Celje,

priporoča svojo doma
žgano slivovko, tropi-
novec, vinsko žganje,
brinjevec kakor tudi

štajerski
konjak.

Brzojavi: „Kamnoseška in-
dustrijska zadruga Celje“. Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba Brzojavi: „Kamnoseška in-
dustrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamno- seško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška
::: obrt s strojnim obratom. :::

Izvrševanje vseh stavbenih del:
kakor stopnic, fasad, podbojev,
pomolov, nastavkov itd. iz različ-
::: nih kamenov in cementa. :::

Specialna delavnica in podo-
barski atelje za umetna cerkvena
dela kakor: altarjev, obhajilnih
miz, prižnic, kropilnih in krstnih
::: kamnov itd. :::

Brušenje, puliranje in struganje
::: kamena s stroji. :::

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih
spomenikov iz različnih marmornih
vrst granitov in sijenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih
::: rodbinskih grobišč (rakev). :::

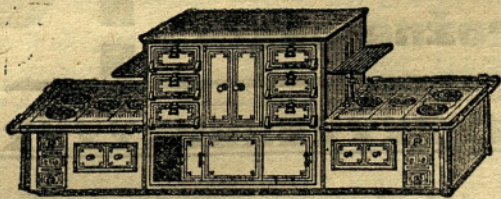
Tlakovanje cerkva, dvoran in
hodnikov s šamotnim ali cementnim
::: tlakom. :::

Izdelovanje pohištvenih plošč iz
različnih najbolj idočih marmornih
::: vrst v vseh oblikah. :::
Popravljanje spomenikov, udela-
::: vanje napisov v iste. :::

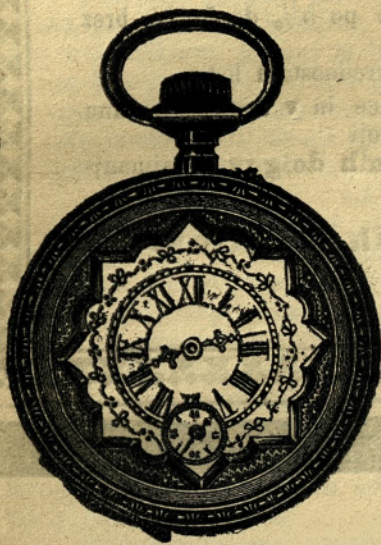
NAŠIM GOSPODINJAM

priporočujemo priznano najboljši pridatek za kavo
„ZAGREBSKI pravi **FRANCK**“ s kavnim
mlinčkom, kot izvrstni domači izdelek.

52

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
 Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Kolosens-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Svoji k svojim!

**Urar, očalar
in zlatar**
Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 33

perd kolodvorom, priporoča
svojo bogato zalogo zlat-
nine, srebrnine, ur i. t. d.
po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in
jasnim glasom iz najboljših tovarn.
10 Priznana najboljša igla za gramofone.
Popravila se točno in hitro izvršujejo.

XXXXX Restavracija XXXXX
Narodni dom
 v Mariboru.

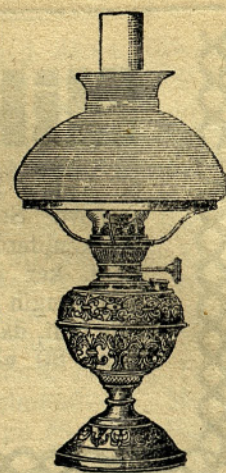
Izhorna kuhinja, izvrstna vina ka-
kor: haloško, ljutomersko, dr. Thur-
nejev muškatelec, mozlec, vinarec,
bizeljčan, konjičan itd.
Pivo iz budjeviške češke pivovarne.
Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljon.
Sobe za tuje.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Edina štaj. narodna steklarska trgovina
 na debelo in na drobno
Franc Strupi : Celje
 Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.
Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.
***** Najsolidnejša in točna postrežba. *****

**Uradne =
= zavitke**

priporoča

Tiskarna sv. Cirila
 v Mariboru.

z natisom in brez natisa,
vsake velikosti in
kakovosti

XXXXXXXXXX

Podobice za prvo sv. obhajilo

in druge umetne cvetlice, perje, ovetje in
svakovrstni svileni in kreppapir dobi se:

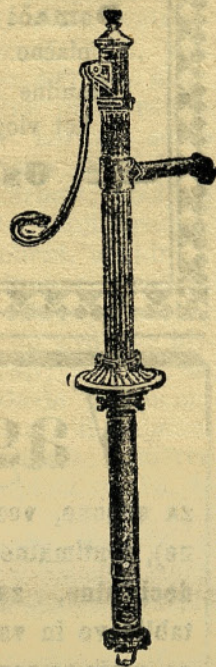
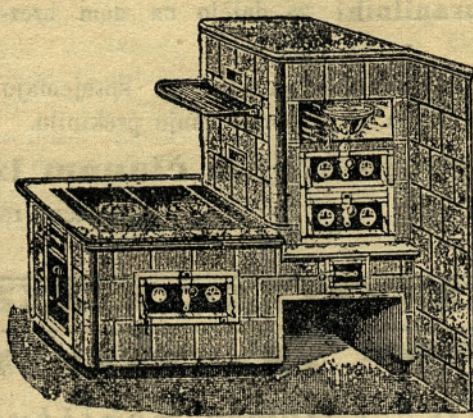
Goričar & Leskovšek v Celju

trgovina s pisarniškimi potrebščinami itd.

Na debelo in drobno!

220

Na debelo in drobno!

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.
koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in za-
sebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne,
kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tu-
di vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove
itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike,
gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov
iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izde-
lujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brücken-
wagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popra-
vilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa
v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno
in solidno, vse po zmernih cenah.

Za obmejne Slovence!

Od vsakih 1000 K, za katere se kdo zavaruje
za življenje pri meni, odstopim 4 K na me od-
padajoče provizije, za obmejne Slovence. ::

Franc Pograjc, glavni zastopnik „Vzajemne
zavarovalnice“, Maribor, Fabrikasse 21.

Sprejemam zavarovanja proti ognju pod najugodnej-
šimi pogoji. 42

Pridobivajte za „Stražo“
novih naročnikov!

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavêro

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).
Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-
vadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%.
Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in
1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se spre-
jemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obre-
stovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so
poštno hranilne položnice na razpolago (šek konto
97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni
varnosti po 4 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo sploh po 5%, na
vknjižbo in poročstvo po 5 $\frac{1}{2}$ %, in na osebni
kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vre-
dnostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih za-
vodih prevzame posojilnica v svojo last proti po-
vratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo
7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica
brevplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne
in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izredni
praznike. — V uradnih urah se sprejema in
plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12.
dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago denarje hranilne nabavke.